

Kitajska pred kapitulacijo

Po japonski zasedbi Kantona in železniških zvez se pričakuje tudi padec Hankova, do katerega so Japonci že prodrli — Kitajci pripravljeni skleniti z Japonci mir — Veliko razburjenje v Angliji in Franciji

LONDON, 22. oktobra. Padec Kantona in nevzdržen položaj Kitajcev pred Hankovom je povzročil v Angliji veliko zaskrbljenost za nadaljnji položaj angleških interesov na Daljnem vzhodu. Vse kaže, da stoji Kitajska pred zlomom. Zmaga Japoncev nad Kitajsko bo pomenila spremembe, ki bodo svetovno-zgodovinske važnosti. Ta zmaga pomeni za Veliko Britanijo nov hud udarec.

PARIZ, 22. oktobra. Avala. Francoski in angleški listi so popolnoma pod težkim vtisom zavzetja Kantona po Japoncih in opozarjajo na ogromne posledice poraza Kitajske po Japoncih.

JAPONCI V KANTONU.

HONGKONG, 22. oktobra. Japonske čete so včeraj kmalu popoldne vdrle v predmestja Kantona in ga nato polagoma osvojile skoraj brez resnih bojov. Kitajci so se sami umaknili, ker so uvideli, da niso dovolj pripravljeni za obrambo, ki bi bila brez smisla. Kitajske čete so se umaknile v notranjost. Zavzetje Kantona po Japoncih je povzročilo v Hongkongu silno presenečenje in nervoznost. V angleških krogih so sedaj prepričani, da bo Kitajska morala podleči in bodo Japonci v celoti uresničili svoje načrte.

HONGKONG, 22. okt. Po zadnjih vesteh so Japonci že popolnoma zavzeli Kanton. Najprej so vdrle v mesto motorizirane čete, s tanki in oklopnimi avtomobili na čelu. Japonce je dočakala le peščica kitajskih vojakov, ki so streljali s strojnimi puškami, vendar so se kmalu vzdali. Vsa kitajska vojska, uradništvo ter veliki del prebivalstva beži iz mesta. Kitajci so porušili za seboj vse mostove in velik del javnih poslopj.

FURUŠO VRHOVNI POVELJNIK.

KANTON, 22. oktobra. Avala Agencija Domei poroča: Japonska glavna vojska bo najbrže danes zasedla središče Kantona. Zunanji okraji so že vsi očisti od kitajskega vojaštva. General Furušo je prispel danes v Kanton in prevzel vrhovno poveljstvo nad japonskimi okupacijskimi četami.

TUDI HANKOV PRED PADCEM.

SANGHAI, 22. oktobra. Zadnja japonska ofenziva proti Hankovu je, kakor se zdi, strla odporno moč kitajske obrambe. Dolge mesece so Kitajci uspešno branili pred Japonci svoje postojanke in jim niso dovolili, da bi se bodisi po veletoku Jangceju bodisi po kopnem približali mestu v nevarno bližino. Vsi dosežani boji za Hankov so se bili v oddaljenosti nad 100 km od mesta. Sedaj se je pa Japoncem posrečilo odrezati Hankov vod vseh železniških zvez z jugom, vzhodom in severovzhodom. S tem so odrezali Kitajcem tudi glavni dovoz orožja, streljiva, hrane in novih čet. Kitajska

obramba je zadnje dni silno popuščala. Japoncem se je posrečilo predreti po Jangceju na 20 km pred Hankov, na kopnem pa so predrl tretjo in drugo obrambno črto, tako da obvladajo Kitajci sedaj samo še prvo tik okoli mesta. Vse pa kaže, da se tudi tu ne bodo mogli več resno postaviti v bran in bodo najbrže Hankov sploh zapustili in se umaknili dalje v notranjost.

KITAJCI BEŽE PROTI ČUNGKINGU.

TOKIO, 22. oktobra. Reuter: Po nekaterih vesteh je maršal Čangkajšek že zapustil Hankov, ki je tik pred padcem. Reuterjev korespondent v Hankovu te vesti še ni potrdil, vendar pravi, da je verjetno, da bo maršal odšel v Čangšang, njegova žena pa v bodoče glavno mesto republike, v Čungking. Japonske oblasti so naprosile britanske parnike, naj v teku 16 ur zapustijo Hankov, ker ga bodo Japonci začeli bombardirati. Po japonskih vesteh je Hankov že zapustilo okoli 1.000.000 kitajskih vojakov, ki beže v divjem begu proti Čungkingu.

KITAJCI ŽE ZA MIR.

BERLIN, 22. oktobra. Avala. DNB poroča: Po vesteh, ki so prispale sem iz Londona, je Kitajska sedaj že pripravljena skleniti z Japonsko mir, ako Japonska izjavi, da bo zagotovila njeno teritorialno nedotaknjenost.

HONGKONG, 22. oktobra. Avala. V kitajskih vojaških krogih je napravila vest o padcu Kantona uničujoč vtis. Računa se s tem, da bo sedaj tudi Hankov vsak čas padel. Kitajski odpor je pred koncem.

tudi vsi verski domovi za šolarje in dijakke. S tem je na ozemlju bivše Avstrije definitivno konec vseh verskih vzgojnih zavodov. Niti verski redovi ne smejo več imeti svojih šol za vzgojo svojega naraščaja.

VATIKAN, 22. oktobra. Reuter: Papež je imel govor, ki se v veliki meri nanaša na sedanjo situacijo. Julijan Apostata je leta in leta preganjal katoličane. Tako se tudi danes vrstijo preganjanja, in čeprav jih vedno zanikujejo, dobiva sv. stolica vsak dan nove dokaze.

Stalin umorjen?

RIM, 22. oktobra. Avala. Agencija Stefani poroča: Po neki s sovjetsko-rusko-finske meje dospeli vesti je bil Stalin v Kremlju umorjen. Na vsak način pa je Stalin brez sledu izginil. V Kremlju to prikrivajo, da bi preprečili splošno vstajo, ki bi utegnila izbruhniti v Rusiji. (Vest je treba sprejeti več kot s skrajno rezervo. Op. ur.)

Amerika proti fašizmu

NEWYORK, 22. oktobra. Mnogi ameriški politiki so na zadnjih zborovanjih opozorili na fašistično nevarnost, ki grozi ameriški demokraciji. Notranji minister USA lckes je dejal v Los Angelesu, da skuša fašizem naskočiti Ameriko od znotraj in od zunaj. Amerika se zaveda, da so nekatere države, ki so bile prej ponosne na svojo moč, sedaj kapitulirale pred fašizmom. Poljedelski minister Wallace je dejal v Waterlou, da fašistična nevarnost ni izmišljotina, ampak stvarnost. Glasilo vojne mornarice pa piše, da morejo države, ki mislijo, da so si z žrtvovanjem malih držav zagotovile mir, postati tudi same žrtev napada. Politika izolacije je zato nasprotna interesom USA. Politika zblizanja USA s totalitarnimi državami ne bi našla zagovornika v vrstah ameriških politikov.

Čiščenje na Slovaškem

BRATISLAVA, 22. oktobra. Intendant bratislavskega gledališča Anton Drašar, ki je v gledališču propagiral marksistične ideje, je bil zaprt, ker so odkrili, da je pomeveril 1.300.000 Kč. Zaprt je tudi Vojteh Šolc, poveljnik poklicnih gasilcev v Bratislavi, ker so odkrili, da je tudi on pomeveril večje vsote. Priprave za izgon Židov, ki so se v zadnjem času naselili na Slovaškem, so že v teku. Njihovo število znaša 40.000. Prodajanje židovskih listov na javnih prostorih je prepovedano. Slovaki hočejo popolnoma očistiti Slovaško vseh tistih, ki so v preteklosti nasprotovali slovaškim interesom in hočejo svojo huj skaško akcijo nadaljevati tudi še sedaj.

OB SMRTI NJ. VIS. KNEZA ARSENA.

BEOGRAD, 22. oktobra. Ob priliki smrti kneza Arsenja je prejel doslej Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle sožalne brzojavke od italijanskega kralja in cesarja, od grškega kralja, angleške kraljice-matere, vodje rajha Adolfa Hitlerja, predsednika francoske republike Lebruna, predsednika USA, regenta Horthyja ter od namestnika čsl. republike gen. Syrovega. Od državnikov so doslej izrazili sožalje predsedniki turške, grške, pruske vlade ter italijanski zunanji min. grof Ciano.

KEMALU VEDNO BOLJE.

ANKARA, 22. okt. Avala: Ker se je zdravje predsednika Atatürka tako izboljšalo, da ni pričakovati, da bodo nastopile komplikacije, bodo zdravniki izdajali samo enkrat na dan poročilo.

SCHUSCHNIGGOV OČE UMRL.

DUNAJ, 22. okt. Tu je umrl oče zadnjega avstrijskega zveznega kancelarja, upokojeni feldmaršal Artur pl. Schuschnigg.

Madžari zopet odbili

Obnovev pogajanj, ki jih je Praga predlagala Budimpešti v sporazumu z Nemčijo, je imredyjeva vlada zopet odklonila — Romunija odločna — Sidor zadovoljen

PRAGA, 22. oktobra. Češkoslovaška vlada je poslala madžarski predlog za razmejitve na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, ki naj bi služila za podlago obnovljenim direktnim pogajanj. Ob enem je predložila madžarski vladi, naj bi se pogajanja obnovila v ponedeljek, 24. t. m. na Dunaju. Ta predlog je bil stavljen Madžarski v sporazumu z Nemčijo. Madžarska vlada je predloge proučila in odgovorila, da jih ne more sprejeti in zato odklanja obnovev pogajanj na tej bazi. Madžarska vlada bo sklicala parlament na izredno sejo, na kateri bo zahtevala posebna pooblastila.

BUKARESTA, 22. oktobra. Romunski zunanji minister Petrescu-Comnen je dal izjavo, v kateri zanika vesti madžarskih in drugih listov, da je Romunija odobrila japonsko-maržarske načrte glede Rusinske. Zanimivo je v tem oziru tudi pisanje romunskih listov. Tako piše n. pr. »Universul« v zvezi z Beckovim obiskom, da se interesi Romunije ne morejo oddvojiti od interesov rusinskega naroda, ki ne želi od CSR k Madžarski. Toda Rusinsko mora ostati pri CSR ne le zato, ker sami Rusini tako žele, ampak, ker zahtevajo to tudi sami romunski državni interesi. Romunija ima s Poljsko že sklenjeno mejo in jo hoče imeti tudi s CSR. Naši argumenti, ki jih je gotovo uporabil tudi naš zunanji minister nasproti Becku, so bili nedvomno ti, da živi na Rusinskem 50.000 Romunov, ki so s svojim položajem zadovoljni in si ne žele prav nič pod »sveto krono«. Gospodarske potrebe Romunije zahtevajo skupne meje s CSR. Strateški interesi pa zahtevajo, da se ro-

munsko-madžarska meja ne podaljša še za 150 km. Romunija ve, da je poleg nje tudi Madžarska prijateljica Poljske, toda

Nemčija dobi še kolonije

SENZACIONALNI ČLANKI DVEH ANGL ESKIH LISTOV. — REVIZIJA KOLONIALNE POSESTI NA RACUN MA LIH KOLONIALNIH DRZAV. —

LONDON, 22. oktobra. »Daily Express« in »Daily Telegraph« objavljata uvodnike, v katerih razpravljata o vprašanju vrnitve kolonij Nemčiji. »Daily Express« objavlja uvodnik pod naslovom »Nimamo pravice Nemčiji še dalje kratiti kolonij«. List pravi, da bivše nemške kolonije niso bile izročene Angliji v last, ampak samo v upravo. Ako smo sklenili z Nemčijo pomorski in monakovski sporazum, sklenemo lahko tudi enak sporazum glede kolonij. Veliki Britaniji so sedaj na razpolago samo tri možnosti: 1. da jih vrnemo Nemčiji, 2. da vrnemo mandat Zveze narodov, 3. da jih obdržimo v sporazumu z Nemčijo, damo Nemčiji pravico do soeksploatacije in ji omogočimo preskrbo s surovinami tudi

v zunanji politiki prijatelji romunskih prijateljev niso tudi naši prijatelji. Zato bo vse romunsko javno mnenje podpiralo ohranitev češkoslovaško-romunske meje.

BRATSLAVA, 22. oktobra. Predsednik Slovaškega narodnega sveta dr. Sidor se je vrnil iz Varšave in izjavil, da je z uspehom svojih razgovorov s poljskimi državniki zadovoljen in upa, da bodo vsa vprašanja pravično rešena.

v ostalih naših kolonijah. List govori dalje sploh o novi razdelitvi kolonij, zlasti afriških in pravi, da je sedanji položaj nevzdržen, ker daje malim narodom možnost, da vladajo nad velikimi kolonijami. V prvi vrsti odreja list Belgiji in Portugalski pravico do tako velikih kolonij. Ti dve državi sploh nista sposobni za uporabljanje tako velikih kolonialnih področij. List zaključuje: »Pravica lastništva afriških kolonij se mora revidirati.« V istem smislu piše tudi »Daily Telegraph«, ki še pravi, da bo južnoafriški vojni minister Pirow v kratkem odpotoval v Nemčijo, kjer bo s Hitlerjem razpravljal o vrnitvi bivših nemških kolonij.

Konec verskih šol v Ostmarki

RAZPUŠČENE SO VSE LJUDSKE IN SREDNJE SAMOSTANSKE IN PODOBNE ŠOLE IN VSI VERSKI VZGOJNI ZAVODI.

DUNAJ, 22. okt. Notranji in prosvetni minister na Dunaju je izdal odlok, po katerem se z ozirom na razne dogodke zadnjega časa in zaradi enotne vzgoje mladine v duhu nacionalnega socializma takoj zapro vse zasebne šole verskih ustanov na ozemlju Ostmarke. To velja za vse šole, ki imajo ali nimajo pravico javnosti. S tem so ukinjene zlasti vse samostanske in penzionatske šole, ljudske, meščanske, učiteljske, gimnazijske, strokovna učilišča. Ob enem so ukinjeni

Maribor, 22. oktobra.

Čez nekaj dni bodo pretekli že trije meseci, odkar izhaja »Večernik« v novem lastništvu in pod novim uredništvom. Zato se nam zdi prav, če ob tej priliki napišemo nekaj besed svojim naročnikom in bralcem tudi o »Večerniku« samem.

Od vseh strani slišimo veliko zadovoljstvo, da sta Maribor in naša severna meja dobila z »Večernikom« dnevno glasilo, ki je dostopno vsemu prebivalstvu brez ozira na njegovo siceršnjo opredelitev in da je »Večernik« postal v tako kratkem času dnevnik, ki po svoji kakovosti, čeprav za sedaj po obsegu in velikosti še skromen, presega mnogo večje in obsežnejše liste. Veseli nas to priznanje in storili bomo vse, da bomo »Večernik« čim hitreje še izpopolnili in napravili iz njega glasilo, ki ne bo v ponos samo Slovincem na severni meji, marveč tudi potreben informator in nevtralen glasnik ostalih Slovencev.

Zvesti obljubi, ki smo jo dali v prvi številki »Večernika«, da hoče biti naš list svobodna tribuna za vse progresivno misleče in da se bomo trudili, da pridejo do besede in izraza vse pozitivne in konstruktivne misli in želje kar najširšega kroga javnih delavcev, smo odprli naše predale vsakomur, ki hoče sodelovati. Prav iz srca pa nas veseli, da se je zbrala v krogu naših sotrudnikov zlasti mlajša generacija, ki je prej stala — odtrgana od starejših — ob strani. Vsebinska našega lista ne bi mogla biti na takem višku, če bi se ne opirali na to mlajšo generacijo, ki je zanesla v slovensko časnikarstvo novega, svežega in zdravega duha ter pokazala, da obravnava javna vprašanja z resnostjo in globino, kakor jih starejša generacija ni mogla.

V obstoječih razmerah je bilo nemogoče v polni svobodi razpravljati o posameznih problemih, vendar so bravci lahko opazili v pomlajenem »Večerniku«, da rinejo na dan nove in zdrave misli z velikim elanom in z neodoljivo močjo.

Ustvarili smo nov, nevtralen tip slovenskega dnevnika, ki ga dosedaj Slovenci še niso imeli. Popolnoma smo se otresli priprege političnega strankarsva ter postali kot nestranski list v vrhovno korist naroda in države korektiv sebičnih zahtev strank in njihovega tiska. Zavedamo se, da živimo v naglo menjajočih se časih, ko se vse presnavlja in ko nobena stvar ni stalna, namanj pa obstoj sedanjih političnih skupin in da je treba zaradi tega z globoko kulturo ustvarjati pogoje za novo, boljšo bodočnost.

Marsikdo od naših cenjenih naročnikov, ki je dolga leta stal pod vplivom samo visticmerjenih listov, po dveh mesecih, odkar izhaja novi »Večernik«, morda še vedno pogreša vso ono navlako, ki daje zagrizenemu in pristranskemu strankarskemu listu kolorit in zato morda velikokrat ne more takoj razumeti, da »Večernik« lahko objavlja o isti stvari različna in celo nasprotna stališča.

Samo gospodarsko, politično in duševno povsem neodvisen list pa lahko dopušča, da različni ljudje izražajo svoja različna mnenja, zlasti če so še podpisana, kakor so naši članki. Samo tak časnik lahko obravnava vsa gospodarska, socialna in kulturna vprašanja ter konflikte z raznih zrelšč, samo neodvisen list lahko priobčuje politične vesti, ki niso enostranske ter politične izjave, ki bi jih sicer strankarski listi po svoje zavili, ali pa jih sploh zamočali.

Zato je nekaj novega za slovensko javnost tudi stališče, ki ga zavzema naš list spričo novih volitev. Ker »Večernik« kot vsestransko neodvisen list ne služi razen svojemu poslanstvu nikomur, nobeni politični stranki in nobeni volivni grupaciji, bo tudi pri volitvah ohranil svojo neodvisnost ter bo informiral svoje čitatelje o dogodkih v vseh taborih po najboljši vesti in v kolikor mu bo to največ dopuščala svoboda. Volivno agitacijo prepustimo političnim organizacijam, ki so na volivnih rezultatih direktno interesirane.

»Večernik« je politični faktor za sebe in seveda kot tak tudi pri volitvah ne more stati ob strani. Mi pa ne spadamo in ne gremo v volivno areno in ne bomo dirkali za mandati, kakor ne gre naš sportni referent na igrišče med tekmovalce. Naša težka naloga je ostati brez vsakih preudicov in političnih špekulacij pri politični igri, ki se igra pri volitvah, pred vsem objektivni informator, a tudi pravičen sod-

Nezaslišane madžarske laži

BIVŠI MADŽARSKI PROSVETNI MINISTER LR. HOMAN TRDI, DA SO V PRETEKLOSTI SLOVAKI POTUJČEVALI MADŽARE, NE MADŽARI SLOVAKE

BRATISLAVA, 22. oktobra. Kakšnih nezaslišanih sredstev se poslužuje Madžarska pri svoji propagandi za imperialistične cilje nasproti CSR, dokazuje najbolj govor, ki ga je imel bivši madžarski prosvetni minister dr. Valentin Homan po radiu. Dr. Homan je odgovarjal na uradne podatke bratislavkega radia o resničnem narodnostnem položaju na Slovaškem s trditvijo, da Madžari Slovaki nikoli niso madžarizirali, ampak da so nasprotno stoletja in stoletja Slovaki potuževali Madžare in Nemce na Slovaškem. Trdil je, da so nekoč prebivali Slovaki le v karpatskih gorah, dočim so bile vse doline in ravnine madžarske. Z gora pa so prihajali Slovaki, se naseljevali v dolinah in nižinah ter dali madžarskemu ljudstvu slovaški jezik. Tem trditvam se ne smejejo samo Slovaki, ampak se jim smeje tudi ves svet.

Druga laž, do katere se je dr. Homan povzpел, je da so tako Čehi v

nekdanji Avstriji kakor Slovaki v nekdanji Ogrski živeli popolnoma samostojno narodno življenje. Vsak Slovak pa ve, da ni imel slovaški narod pod Ogrsko niti najosnovnejših narodnih pravic, ne slovaških šol ne slovaškega jezika v uradih in niti ne pravice vpisati se pri ljudskem štetju za Slovaka. Tretja laž pa je, da je na Slovaškem in Podkarpatski Rusiji milijon Madžarov, ko jih je najbolj svobodno ljudsko štetje l. 1930. naštel le 670.000. Nič manjša pa končno tudi ni laž, da so mesta Bratislava, Nitra, Košice in Užhorod madžarska. Slovaški narod zavrača prav tako odločno, da bi ga dr. Homan nazival z bratskim imenom. Slovaki niso bili z Madžari nikoli bratje in nikoli ne morejo biti. To ve dr. Homan sam prav dobro, kakor tudi to, da je odpor proti imperialističnim madžarskim težnjam volja slovaškega naroda in ne »teror« Čehov.

Nemška cesta pod Alpami

SPOMLADI PRIČNE NEMČIJA GRADITI AVTOMOBILSKO CESTO CELOVEC—MONAKOVO Z DVEMA PREDOROMA 7 IN 8 KILOMETROV POD ALPAMI.

CELOVEC, 22. oktobra. Na tehničnem kongresu v Hamburgu je poročal vodja nemškega državnega tehničnega urada, profesor dr. Todt o načrtih novih avtomobilskih cest, ki bodo v Nemčiji v najbližji bodočnosti še zgrajene. Med te projekte spada tudi velika avtomobilska cesta, ki bo vezala Celovec direktno z Monakom. Cesta bo tekla tudi skozi dva ogromna predora pod Alpami, od katerih bo dolg prvi 7, drugi pa 8 kilometrov. Ta nova di-

rektna zveza Celovca z Monakom bo skrajšala potovanje med obema mestoma na 3 in pol ure avtomobilske vožnje. Dočim znaša razdalja zračne črte samo 250 km, je bila dosedanja najkrajša cestna zveza dolga 700 km. Ceste v Ostmarki se bodo preuredile, da ne bodo vodile samo na Dunaj, kakor doslej, ampak tudi direktno v staro Nemčijo. Nova cesta Celovec—Monakovo se bo pričela graditi že spomladi.

Sovjetske reforme na Daljnem vzhodu

MOSKVA, 22. oktobra. Po odstranitvi maršala Blücherja je sovjetska vlada sedaj izdala odredbo, da se razdeli doslej skupna vojska na Daljnem vzhodu v dve ločeni vojski. Sedež prve je v Habarovsku, druge pa v Vladivostoku. Primorsko okrožje je obsega obalo Tihega oceana od ustja Usurija do ustja Amurja. Habarovsko področje pa obsega Kamčatko, Sahalin, Poamurje in židovsko avtonomno republiko Birobidžan.

Volivno gibanje

Volivni sporazum med JNS in kočevskimi Nemci. Po danes v Ljubljano prispelih informacijah iz Kočevja, je JNS sklenila s kočevskimi Nemci sporazum za volivno sodelovanje. Kandidat JNS za kočevski okraj bo notar Anton Lovšin, njegov namestnik pa vodja kočevskih Nemcev dr. Hans Arko.

Iz šmarnskega okraja nam poročajo, da dosedanega poslanca dr. Doboviška še ni bilo opaziti med volivci in tudi še ni znano, ali bo sploh kandidiral. Za listo JRZ je bilo prvotno več kandidatov izmed domačinov, končno so se odločili za dr. Ogrizka, advokata iz Celja. Za KDK bo kandidiral

nik in dobrohoten ter stvaren kritik. Mislimo, da to naše stališče odgovarja napredku in zrelosti našega naroda ter da je to nujno potrebno za trezno vzgajanje ljudstva. Mi zato nismo tukaj, da bi bralcem vzbujali politične strasti in s silo vtepali strankarsko opredelitev. Dati hočemo narodu možnost, da s svojo glavo presodi, kaj mu je v korist in kaj v škodo.

Poslanstvo našega lista je danes najprej v tem, da zasleduje in zagovarja življenjske potrebe in probleme slovenskega severovzhodnega obmejnega ozemlja. Vso volivno borbo bomo zasledovali s tega zrelšča. Obenem je naša sveta dolžnost, da čuvamo in odkrivamo vsepovsod resnico in poštenje, pa naj bo to komu vseč ali ne, ter da opozarjamo na pojave, in če treba jih tudi žigosamo, ki so v nasprotju z javno moralno in v nasprotju z narodnimi in državnimi interesi.

Adolf Ribnikar.

FRANCOSKI PARLAMENT NE BO RAZPUŠČEN.

PARIZ, 22. okt. Poročevalec DNB je izvedel v diplomatskih krogih, da je vest o razpustu parlamenta in novih volitvah v Franciji popolnoma izmišljena. V diplomatskih krogih tudi ne mislijo, da bo radikalno socialistični kongres v Marseillu sprejel tak sklep.

PRAGA ZANIKA?

PRAGA, 22. oktobra. Reuter: Vlada je zaničala vesti, po katerih naj bi CSR odpovedala pakt z Rusijo.

verjetno g. Franc Jevšnik, posestnik v Kozjem. Tudi g. Franc Nejedly bi imel kandidirati. Če bo poizkusil srečo kak član JNS, še ni znano. Stranka v okraju nima volivcev. Govori se, da je možna kandidatura kakega socialista. Ponujanje JNS v Zagrebu je povzročilo v podeželju, posebno med inteligenco, mnogo zgražanja. Kdor je bil še vsaj nekoliko idealista, mu padajo luske z oči. Nihče se ne sprašuje, ali je bila to politična »nujnost« ali ne, vsakdo načenja vprašanje morale. Zato ker tudi politika ne sme biti zgolj — politika, če hoče biti kdo »za vsako ceno« voditelj naroda!

V sejni dvorani pri »Zamorcu« je bil danes politični shod JRZ za Maribor desni breg v svrhu postavitve kandidata za Maribor d. br. Shod je vodil predsednik organizacije g. Marko Kranjc, govorila pa sta v glavnem senator dr. Schaubach in predsednik JRZ M. Kranjc. Govorili so o kandidaturi podžupana Žebota in pa posestnika Kolmana iz Slivnice.

Kakor smo ob zaključku lista zvedeli, je pri konferenci JRZ v Mariboru danes jutraj v hotelu »Zamorcec« bil z veliko večino glasov določen za kandidata v srezu Maribor desni breg posestnik Kolman, za namestnika pa posestnik Ferk. G. Ferk je dobil 30 glasov, g. Žebot pa 10.

V Mariboru je vpisanih 9.953 volivcev. Pri volitvah bo 15 volišč.

Slovenska opozicija še ni določila vseh kandidatov. Njeno ljubljansko krilo ima pod vodstvom dr. Aleša Stanovnika konferenco.

O kandidaturah v Sloveniji piše »Pravda«, da se bodo zaradi sporazuma med Blokom in JNS po različnih

srezi postavljale striktno po moči posameznih grupacij.

Današnja »Delavska politika« piše, da se bo volilo zaradi sodelovanja v Narodni skupščini. V zadnji skupščini se je videlo, kako nezdravo je, če opozicija ostane doma. Nujno je potrebno, da zmaga pri teh volitvah svobodoljubna demokratična miselnost, ki je v stanu dati državi potrebne temelje in trdnost. V teh volitvah morajo nastopiti vse demokratične sile za pravico naroda.

»Slovenija« piše, da imamo posebnost, da je sicer tudi v JRZ nekaj avtonomističnih struj, da pa so v taboru dr. Mačka prišli izraziti unitaristi, kakor JNS. Treba je ugotoviti, da bodo vse stranke in struje, zbrane na dr. Mačkovem volivnem seznamu, ostale na zunaj ločene, tako da si bo vsak volivec tega seznama zbral avtonomističnega in šel mimo unitarističnega oziroma centralističnega kandidata. Temu nasprotno bo vladni seznam vse bolj enoten in strnjen. Unitarizem bo njegova vodilna misel, ki jo bodo še podčrtavali pristop unitaristične Hoderove Jugoslovenske narodne stranke in številni uskokji iz JNS, tako da avtonomistične struje v njem ne bodo prišle do veljave, četudi ni dvoma, da res obstajajo. Mikavno je pri vsej tej stvari, da je moral povzročitelj sedanjega volivnega zakona Peter Živković prositi dr. Mačka, da ga sprejme na svoj seznam. In nič manj ni mikavno, da je storil takisto Jevtič, ki je pri zadnjih volitvah tako sijajno »premagal« dr. Mačka, čeprav je bila ta zmaga taka, da je moral iti, komaj da jo je dobil. Slab zakon so naredili, da bi druge z njim topli. Razvoj pa je palico obrnil. Sicer pa — tako je tudi prav. Upajmo, da bodo nacionalci ta nauk svoje lastne zgodovine prav razumeli. Namreč nacionalci vseh vrst in odtenkov. Ura bide svoboda. Kdor je noče slišati, bo zamudil čas.

SDS bo postavila kandidate v 50 srezih, JNS pa v 84.

Današnji »Jutarnji list« piše, da so prišli na listo združene opozicije in Bloka sporazuma ljudje 6. januarskega režima, ki je po izjavi predsednika vlade prinesel državi toliko zla, da ga mora sedaj vlada popravljati. O nekaterih članih hrvatske JNS, posebno Cvetiču, Kovaču in Hanžeku, pa pravi, da bodo svoje stališče enostavno rešili z vstopom v JRZ.

Ker so se pojavili glasovi, da bo »Zbor« imel težave zaradi potrebnih podpisov, ki naj omogočijo listo, je sarajevski tajnik »Zbora« Šabanović izjavil, da ima »Zbor« podpisov za tri državne liste.

»Dom« prof. Maštrovića, nekdanjega poslanca HSS, kritizira sporazum med Blokom in JNS ter pravi, da so se našli skupaj skrajni desničarji in levičarji, integralni Jugoslovenci in Hrvati, ki nočejo jugoslovenstva, demokracije in fašisti, internacionalci in nacionalisti, pristaši rešitve hrvatskega vprašanja in tisti, ki sploh zaničajo obstoj tega vprašanja.

Današnja »Politika« prinaša poročilo iz Zagreba, v katerem pravi, da je na seji hrvatske JNS g. Juraj Demetrović ostro napadel slovensko krilo JNS in še posebej g. dr. Kramerja, za katerega pravi, da je kriv, da je prišlo do aranžmana med JNS in Blokom sporazuma. Demetrović je zameril dr. Kramerju, ker ob priliki prihoda v Zagreb ni najprej obiskal njega kot podpredsednika stranke, temveč je šel v posete k dr. Mačku, Vilderju in drugim. G. Demetrović je prepričan, da je inicijativa za ta sporazum prišla od Slovencev in v prvi vrsti od dr. Kramerja, a ne od Zružene opozicije. G. Demetrović misli, če bi se komu predbacilo nekorektno zdržanje napram vodstvu stranke, bi se moralo gg. dr. Kramerju, Jevtiču in drugim.

Bogoljub Jevtič, glavni nasprotnik dr. Mačka l. 1935, kandidira to pot na njegovi listi in sicer v Sarajevu in Požarevcu.

BORZA. Curih, 22. oktobra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.735, London 20.975, New York 440.25, Milan 23.175, Berlin 176.30, Praga 15.10.

Vremenska napoved. Deloma oblačno, bolj hladno, ponoči mrzlo.

Novice

Temelji bodočega slovenskega šolstva

DELO »UČITELJSKEGA POKRETA« — RAZISKOVANJE RAZMER V POSAMEZNIH POKRAJINAH

Maribor ima danes v pedagoškem svetu vodilno mesto, saj so iz njega prihajale in še prihajajo najmočnejše pobude za delo na vzgojnem polju. Tako je vznikla pred dvema letoma v vrstah mladih učiteljev z mariborskega področja tudi zamisel o osnovanju študijske delovne edinice. Mladi učitelji, ki so stopili na učiteljsko pot, so trčili pri svojem delu v šoli in izven nje na vprašanja, ki jim niso vedeli odgovora. Zato so z vso silo začutili potrebo po lastni izobrazbi — po študiju. Dobro pa so razumeli, da kot posamezniki ne bodo prišli daleč, marveč da morajo vstopiti v delovni krog, v katerega je treba pritegniti tudi starejše, že izkušene terenske delavce. Tako se je ob vztrajnem hotenju polagoma ustvarilo delovno občestvo — »Učiteljski pokret«, ki dela v okviru učiteljske stanovske organizacije.

Ta odsek je izdal temeljit delovni načrt, ki daje v štirih poglavjih osnove za raziskovanje šolskega okoliša. Po tem programu naj bi pregledal učitelj do podrobnosti gospodarske socialne in kulturne razmere ter položaj mladine v območju svojega kraja.

Spoznanje, v kakšnih razmerah raste otrok, kak je njegov telesni in duševni razvoj ter kakšno je njegovo sedanje inteligenčno stanje, bo privedlo do pravičnega vrednotenja zmoglosti našega slovenskega otroka, ki smo ga presojali do danes le po importiranih shemah duševnosti tujih otrok. Spoznati gospodarske socialne in kulturne razmere, ugotoviti oblikovalne, vzgojne možnosti, to je cilj študijskega dela, ki ga pričena danes slovenski učitelj. Šele na podlagi teh spoznanj bo rastlo novo slovensko šol-

stvo in se bo vršila prava vzgoja slovenskih otrok.

»Učiteljski pokret« je prevzel nalogo, orati ledino na tem polju. Vedno več je posameznikov, ki se pečajo s tovrstnim študijem in proučujejo razmere šolskega okoliša. Jasno pa je, da ne sme ostati to delo omejeno le na te posameznike, ampak mora spoznati vedno več učiteljev potrebo in vrednost tega pozitivnega udejstvovanja!

Zato je organiziral Učiteljski pokret doslej že 5 dva- in tridnevni tečajeve, na katerih so bile obravnavane sledeče teme: Potreba in cilji Učiteljskega pokreta, Organizacija U. p., Raziskovanje rentabilnosti gospodarstva na vasi in v industrijskem kraju, Proučevanje umrljivosti našega prebivalstva, Psihološko raziskovanje naših otrok, Poskusno delo v razredu itd.

Delo teh tečajev in predavanj dopolnjuje publikacije. Učiteljski pokret je lansko leto ponovno oživel revijo »Prosveta«, ki je priloga stanovskega lista »Učiteljskega tovariša«.

Delo Učiteljskega pokreta je smotno in nad vse resno. Zanj se mora začeti zanimati tudi naša javnost, saj gre pri stvari le za izboljšanje vzgoje slovenske mladine. To pa mora interesirati vsakega zavrednega Slovenca.

Učiteljski pokret je žel doslej že nešteto priznanj. Tako je predsednik slovenskega dela učiteljske organizacije g. Kumelj skoraj na vseh lanskih velikih meddržavnih zborovanjih pozival učiteljsvo, naj kakor koli podpre delo U. p., ki je postavil smernice za pridobitev osnov, na katerih se bo moralo začeti graditi bodoče slovensko šolstvo.

Požari in zavarovanja

V zadnjem času se javljajo požari z vseh strani, pri tem pa, da bo nesreča še večja, uničeni imetek mnogokrat niti ni bil zavarovan.

Clovek res ne bi verjel, koliko ljudi se ne briga za zavarovanje svoje lastnine, akoravno ve, da more nastati požar, naj bo še tako oprezen.

Zavarovanje spada k dobremu gospodarstvu in je neobhodno potrebno za vsakega posestnika, najemnika in gospodarja. Zavarovanje varuje streho nad glavo in domače ognjišče, da se ne poruši, skrbi, da gospodar ne živi v negotovosti ter ne pride na beraško palico ter postane pogorelec, ki prosjači od hiše do hiše.

Stroški za zavarovanje — premije — so tako majhni, navadno celo nižji nego bi kdo pričakoval. Zato je potrebno, da zavarujete svoj imetek proti škodam vsled požara pravočasno in pravilno.

Med našimi domačimi zavarovalnicami vodi je najstarejši »Croatia«, zavarovalna zadruga v Zagrebu. Osnovano jo je leta 1884, mesto Zagreb, posluje tedaj že 54 let ter se je razvila pod izvršnim, strokovnim vodstvom od skromnih početkov do največjega domačega zavoda. S svojim solidnim in smotrnim delom si

je pridobila zaupanje najširših slojev ter nabrala velike in močne rezervne fonde, kakršnih nimajo niti veliki inostrani zavarovalni zavodi. Tako »Croatia« ni samo najstarejša domača zavarovalnica, ampak tudi eno naših največjih in najmočnejših domačih podjetij sploh.

Vzrok, da je »Croatia« tako napredovala in od leta do leta še vedno napreduje, leži med drugim tudi v tem, da je osnovana na zadržnem temelju ter uporablja svoje dobičke predvsem za to, da ojači svoje fonde — svoje temelje, tako da ima danes brez ozira na svoj ostali imetek jamčevnih sredstev preko din 130.000.000.

Ta njena moč je najboljšo poročilo za vsa prevzeta zavarovanja. Pri tem pa je vedno zvesta svojemu cilju: svojim članom-zavarovalcem nuditi popolno varnost.

Kako je ona dosegla ta svoj namen, potrdi najbolj dejstvo, da je izplačala do sedaj odškodnin in dospelih življenjskih zavarovanj v skupnem znesku preko četrtr milijarde dinarjev.

»CROATIA« prevzema vse vrste zavarovanj, pa se blagovolite v slučaju potrebe obrniti na Glavno zastopstvo v Mariboru, Cankarjeva ul. 6. Tel. 23-37.

Več pozornosti tujskemu prometu

KLJUB TEMU, DA JE TUJSKI PROMET ENA NAJRENTABILNEJŠIH PANOG, SE ZANJ VSE PREMALO STORI. — POTREBNE SO SMOTRENE INVESTICIJE.

V zadnjih dveh letih so nekateri gospodarski in tudi politični listi ponovnokrat naglašali, da bo postal v Sloveniji tujski promet polagoma edina gospodarska panoga, ki bo rešila Slovenijo gospodarskega propada in da so sploh na celotnem državnem ozemlju podani vsi predpogoji za to, da postane Jugoslavija turistični Eldorado.

Statistično dejstvo je, da je turistični odsek trgovskega ministrstva cenil vse dohodke iz turisticke v letih 1930 do 1936 na 4 milijarde dinarjev in ker obstoji glavno načelo vsake zdrave in umne državne gospodarske politike v do slednem stremljenju za tem, da se investirajo največje vsote v one panoge državnega gospodarstva, ki najbolj uspe-

vajo in naložene državne novce tudi najizdatnejše obrestujejo, bi se morale v Sloveniji, na Jadranu in na celem drž. ozemlju sploh zalagati z najbogatejšimi denarnimi investicijami predvsem vse one naprave, ki so v svrhu dviganja in razširjanja tujkega prometa v naši državi nujno potrebne.

Res je sicer, da imamo zlasti v Sloveniji turistične postojanke, ki se lahko merijo z najmodernejšimi evropskimi letovišči. Žal, pa so pri nas komunikacijska sredstva, osebno pa ceste, v takem dezolantnem stanju, da letoviščarji, posebno pa inozemci, ki jih vodi pot na vsakoletni odpočitek ali pa na potrebno zdravljenje samo tja, kjer najdejo tudi vse udobnosti, sploh ne prihajajo več v

naše kraje, ker jim je žal motornih vozil in ker jim vožnja po našem cestnem omrežju le zagreni bivanje v naših krajih in letoviščih.

Vsakdo, ki poskusi z motornim vozilom samo eno vožnjo po državni cesti iz Maribora do Celja, pride naravnost v mučen položaj, ker je cesta mestoma razorana kakor zbrzdana njiva. Ko se vozilo bliža Celju, imajo vozač in pasazirji vtis, da je spotoma dušo streslo iz njih, tako da zgubijo vsako veselje do nadaljne vožnje v prelepo Savinjsko in še lepšo Logarsko dolino.

Ako še omenim, da v nekaterih krajih v Sloveniji niti zdrave pitne vode nimamo, in da je na našem Jadranu otok Krk z glavnim mestom istega imena razen Omišlja brez pitne vode in da je 1935 zaradi izredne suše na Krku celo deževnica v cisternah usahnila in da so morale vojne ladje iz Senja voziti deževnico na Krk, kjer so jo več dni črpali iz vojnih ladij v domače cisterne in če pokažem še na to, da tudi v Cetinju ni pitne vode in da se mora prebivalstvo

nastaviti pri mestni cisterni, kjer občinski funkcionarji delijo prebivalstvu po številu družinskih glav in živine točno odmerjeno količino vode, potem sem menda pomanjkanje temeljnih pogojev vsakega komforta, ki ga tuji danes vsepovsod brezpogojno zahtevajo in do katerega imajo tudi pravico, dovolj temeljito označil.

Vprašanje zdrave pitne vode igra torej v tujko-prometnem oziru najvažnejšo vlogo. Turistični odsek trgovskega ministrstva bi moral baš temu vprašanju posvetiti največjo pažnjo in žrtvovati v te svrhe največje investicije; kajti z rešitvijo tega, za razvoj tujkega prometa naravnost življenjskega vprašanja, bi bilo vsaj deloma rešeno tudi vprašanje vseh onih brezposelnih tehnikov, ki ž. leta in leta navzlic končanim študijem iščejo potrebnega zaslужka in ki bi našli pri zasledovanju vodnih žil in pri zgradbi vodnih naprav primerne zaposlitve in vsakdanjega kruha.

Dr. Ravnik Rudolfi.

Še o grenkih izkušnjah sezonskega delavstva

V zvezi z mojim člankom v »Večerniku« od 5. oktobra t. l. »O grenkih izkušnjah sezonskega delavstva« trdi neki lokalni mariborski dopisnik, da so moje navedbe proste izmišljotine.

Res je, da smo vedeli kakšno plačo bomo dobivali, ni pa v pogodbi, katero so predvsem sklenili delavci, ki so bili posamezno dodeljeni kmetom, govora o delovnem času ali doplačilu za nadurno delo, res pa je, da je v pogodbah napisano, da se podvržemo predpisom nemških delovnih tarifiških odredb, ki jih — kar je razumljivo — od nas nihče ne pozna. Ravno tako ni res, da je vsebina nemških pogodb prevedena v slovensčino, res pa je, da je besedilo prevedeno v srbohrvaščino in to v pogodbah, ki so bile sklenjene z delavci, kateri so bili dodeljeni na delo v skupinah, pa tudi v teh o kakšnem nadoplačilu za nadurno delo ni govora. Pred odhodom se nam je reklo, da se bo delalo dnevno po 10 ur z odrejeno plačo in 50% nadoplačila za nadure poleg popolne oskrbe ali predvidenega deputata. Vse to pa se na žalost ni izvrševalo. Mimogrede tudi omenim, da je deputat znašal za dve osebi na teden: $\frac{1}{2}$ kg riža, $\frac{1}{2}$ kg moke, $\frac{1}{2}$ kg zdroba, $\frac{1}{2}$ kg masti, krompirja po želji in dnevno $\frac{1}{2}$ kg starega trdega kruha.

Ako so merodajni postopali po navodilih izsel. odseka ministrstva za socialno politiko in vsebino, teh navodil tudi poznali, potem bi morali povedati, da za poljske delavce v Nemčiji, ki imajo pri delodajalcu tudi oskrbo, sploh ni predvideno plačilo nadur. Kakor sem že omenil, je res, da smo delali po 15—20

ur dnevno, tudi v največjem dežju in niti za trenutek nismo smeli dela zapustiti, dobili pa smo plačo samo za 10 urno delo in nismo dobili plačane nadure, kakor se nam je pri odhodu oziroma pred sklepanjem pogodb obljubilo. Niti za bolehnost in ženske ni bilo izjeme, ampak so slednje morale opravljati celo najtežja moška dela brez ugovora. Pred sklepanjem pogodb se nam je tudi reklo, da bomo lahko pošiljali domov po 25 RM mesečno, poslati pa smo smeli samo RM 10.—. S tem zneskom pa seveda nihče ni mogel preživljati svoje družine v domovini.

To so vse resnična dejstva, katere bodo vsi prizadeti potrdili ter se lahko dokazujejo.

Na žalost je tudi res, da so mnogi po nedolžnem sedeli po mesece v zaporih v Nemčiji, skoraj brez hrane, v skrajni nesnagi, z raznimi zločinci v eni celici samo zato, ker so obupani zapustili delo, katerega niso več vzdržali, in omagali. Nekateri, ki so delo odrekli, se je celo pretepal. Opozarjam obenem na zelo važno ugotovitev, da se z nekaterimi delavci, čijih značaj ni »posebno trden«, prav dobro postopa, torej nasprotno kot z ostalimi, ki so samo delavci. Gotovo, da se za tem nekaj skriva, kar bi tozadevna temeljita preiskava gotovo razodela. Ugotovil sem tudi, da Nemčija ni rabila delavca samo kot delovno moč, ampak tudi za druge svrhe, zaradi česar kot resničen rodoljub merodajne opozarjam, da bi nadaljnje pošiljanje delavcev v Nemčijo lahko sčasoma imelo prav težke posledice.

Milutin Planinc, Maribor-Studenci

Za povzdigo tujkega prometa na Pragerskem

Pragersko je eno najvažnejših železniških križišč v Sloveniji. Zato so dani tu vsi pogoji za lep razvoj tujkega prometa. Tu je razen tega tudi izhodišče na razne planinske ture, kakor na pohorske postojanke in na Boč. Kljub temu pa je tujski promet v Pragerskem v zastoju. Nihče ne zna izbrati dobrin, ki bi koristile kraju in tamkajšnjemu gospodarstvenemu napredku. Za tujce tam doslej ni bilo poskrbljeno. Razen kolodvorske restavracije in nekaj krčem tuji sploh niso imeli niti prenočišč niti drugih ustanov, ki bi koristile lepemu napredku tujkega prometa. Zato je treba tembolj pozdraviti iniciativnost in podjetnost mariborskega kolodvorskega restavraterja g. Alojza Majcena, ki je na Pragerskem uredil prvi hotel in tako ustregel potujočemu občinstvu, ki mora zaradi ugodnejših zvez na vse strani v Pragerskem prenočiti. Ustrezno pa je tudi našim turistom, ki bodo dobili v tem vzorno urejenem hotelu cenena in čista prenočišča. G. Majcen se ni ustrašil velikih investicij, ki jih je imel pri modernizaciji hotela tik kolodvora, ker je s tem koristil kraju in tujskemu prometu. Hotel ima 12 krasnih sob z vsem komfortom, vodovod, krasen vrt, sončno verando in vse, kar zahteva sodoben turist.

Naša srednješolska mladina na Kozjaku

Pretekli teden so dijaki mariborske klasične gimnazije pod vodstvom svojega direktorja g. Mastnaka pohiteli na obmejni Kozjak. Ogledali so si Ciril-Metodovo šolo v Gradišču. Ne da se popisati veselje gradiščanskih otrok, ko so jih mariborski dijaki obdarovali z bonboni in slaščicami. Lepo gesto dijakov klasične gimnazije, ki utrjuje narodno zavest na meji, toplo priporočamo v posnemanje.

Krojač: »Kdaj pridem lahko z računom?«

Stranka: »Ali vam je prav v petek?«

Krojač: »Zelo.«

Stranka: »No, potem pa pridite vsaki petek!«

Odnosaj izobraženca do preprostega človeka **Maribor**

Ce nosi šolani človek v sebi kaj resnične kulture in ni njegova inteligenca samo plod dolgoletnega posedanja po šolskih klopih, tedaj gotovo njegova inteligentnost preveča vsa njegova dejanja v življenju, pa naj bodo to velike ali pa majhne stvari. Človekova duševnost se jasno izraža tako v velikih akcijah duha kakor v majhnih dnevnih zadevah, zlasti pa prihaja na dan v načinu obnevanja s soljudi in v njegovem odnosu do preprostega človeka. Kolikokrat se moremo prepričati, da ljudje, ki se sami radi nazivajo inteligentne in zahtevajo tudi od drugih, da jih smatrajo za take, postopajo v vsakdanjem življenju tako malenkostno, bedno, smešno in mnogokrat tudi izpod človeškega dostojanstva, da moramo podvomiti, ali jim je njihova izobrazba in šolanje sploh kaj dalo ali nič. In kolikokrat moramo gledati, kako ti ljudje mešetarijo s stvarmi, ki zaslužijo največje spoštovanje, kako se opletajo in

natezajo okoli nepomembnih drobnarij in kako so trdoglavi, naravnost nasilni in svojevoljni. Takšni ljudje so proti tujemu mnenju popolnoma nepristopni, ker so preveč prepričani o lastnem znanju in moči. In ali ne vidimo ravno pri takih ljudeh, kako so surovi ali pa vsaj svojemu položaju nedopustno in neprimerno nevljudni, zlasti z ljudmi, ki so »nižji« od njih? Koliko jih je, ki stresajo svojo slabo voljo in nepotrpežljivost na svoje namene in pri tem niti ne pomislijo, ali je to prav ali ne. Koliko pretrpi vsak dan hišna služinčad ravno zaradi tistih »boljših« ljudi, ki si najbolj domišljajo, da so inteligentni in sploh »nekaj posebnega«. Toda ravno inteligenca obvezuje izobraženca do človečnosti in spoštovanja svojega bližnjega, pa tudi če ta manj »zna«. Saj se prava demokratična miselnost izraža vprav v tem, da ne delamo ali celo poudarjamo razlik med stanovi.

Iz Slovenskih Konjic

V našem trgu polagajo nove cevi za vodovod. Pri tej priliki so zaprli dohod na Poljčansko cesto. Včeraj so zaradi tega vozili avtomobili čez Laurichov most in vrtno ulico, ki pa je tako ozka, da si moral stopiti v potoček, ako nisi hotel biti povožen. Ta občinska cesta, ki se veliko uporablja, je zelo ozka, zaradi tega ker so nekateri tržani podaljšali svoje vrtove na račun občinske zemlje. Potrebno bi bilo, da bi geometer izmeril širino ceste in bi potem plošče postavili na prvo mesto. Že dolgo pa obstoji namera, napraviti zvezo med Poljčansko cesto in kolodvorom čez Srmansko zemljo. Aho hočemo imeti promet brez nevarnosti, bo občina morala skrbeti tudi za redne občinske ceste.

o **Danes je na ljubljanski univerzi promoviral** za doktorja tehniških ved iz urbanizma g. ing. arch. Branko Maksimović, prof. teh. sred. šole v Beogradu. Njegova disertacija predstavlja prvo strokovno študijo urbanistične kulture v Jugoslaviji.

o **V Ljubljani odpovedane gledališke predstave.** Zaradi pogreba Nj. Vis. kneza Arseno so vse nedeljske gledališke predstave v Ljubljani odpovedane.

o **Novo šolo v Retečah** pri Škofji Loki bodo svečano blagoslovili in izročili njene namenu.

o **Konjereja na Gorenjskem.** Nedavni komisijski pregled plemenskih mrzlokrvnih konj na Lescah je pokazal velik napredek gorenjske konjereje. Večina konj je bila odlično cenjena.

o **Prvi Petruškov spomenik v Ljubljani.** Prijatelji pok. pesnika in pisatelja Radivoja Peterlina Petruške so preuredili posebno sobo v nekdanji gostilni »Pri Napoleonu« na Tržaški cesti v Petruškovo sobo. Stene so okrašene s Petruškovimi verzji, razstavljena so njegova dela, v ospredju pa je pokojnikov kip.

o **Sadjarska in vrtnarska podružnica v Št. Ilju** priredi v nedeljo v gostilni Štefana Vaupotiča vinsko trgatv.

o **Načrt za povečanje vodovodnega rezervoarja v Črnomlju** je izdelala banška uprava. Primanjkuje pa denarnih sredstev za izvedbo načrta.

o **Propaganda za Prekmurje** je začelo Tujskoprometno in olepševalno društvo z izdajo vrste razglednic s prekmurskimi motivi, ki prikazujejo poleg Murske Sobotne prekmurska žitna polja, cerkvice in visoke topole. Poleg tega je omenjeno društvo razpisalo 7 nagrad za najboljše fotografske posnetke iz Prekmurja, in to pokrajinske, zgodovinskega značaja, narodne noše, običaje itd.

o **Postajno poslopje v Rogaški Slatini** je bilo v letošnjem letu okusno renovirano, da dela upravičeno železniški upravi čast. Zdaj regulirajo še prostor pred kolodvorom. Želeti bi le še bilo, da bi ves prostor in obe dovozni poti od banovinske ceste navzgor asfaltirali.

o **Kadilci zažgali hišo.** Posestniku Feliksu na Spod. Boču v Selnici ob Dravi je do tal pogorelo gospodarsko poslopje. Ogenj je nastal po neprevidnosti kadilcev, kakor se domneva. Škoda je deloma krita z zavarovalnino.

o **Zgorela je domačija Frančiške Cigale v Potoku pri Rečici ob Savinji.**

Gospodinja je oškodovana za 25.000 dinarjev, zavarovana pa je za borih 5000 din. K sreči so gasilci iz bližnjega potoka napeljali cevi in tako obvarovali sosednja poslopja pred požarom.

o **Svojo prijateljico ranil, a sebe ustrelil.** V Rožni dolini pri Ljubljani je 28-letni tapetnik Anton Jenko obstrelil svojo prijateljico, ženo brivskega mojstra Kristino Z. in nato sebe ustrelil, da je kmalu izdihnil. Vzrok tragičnega dejanja še ni pojasnjen.

o **Cigani z vrtiljakom** so osumljeni velikega vloma v Grižah pri Celju. Posestniku Ivanu Gnusu je bila ukradena cela zaloga raznega blaga. Cigani so iz Petrovč odpotovali proti Mariboru.

o **Smrt pri kuhanju.** V Ledineku v Slov. gorah so se po kuhanju fantje sprli in končno tudi stekli. Mladi Pavelc je v jezi pograbil kol in razbil 16-letnemu posestniškemu sinu Francu Dajčmanu glavo. Mladenč je kmalu izdihnil.

o **Nov namestnik državnega tožilca** bo g. Bogdan Jereb, ki je prestavljen sem s sodišča v M. Soboti.

o **Prireditve v Celju.** Danes ob 20.30 v M. gledališču »Lepa Vida«, jutri ob 15. v Sokolskem domu v Gaberju lutkovna igra »Gašperček pri kralju Viharju«, jutri ves dan strelske tekme v Pečovniku, ob 14. na igrišču Olimpa v Gaberju podzvezna prvenstvena tekma med mladima SK Celje-Olimp, ob 15.15 med moštvoma obeh klubov. Jutri ob 9. na Glaziji pričetek propagandnega lahkoatletskega mitinga SK Jugoslavije.

o **Včerašnji semenj** v Celju je bil dopoldne še nekam živahen, popoldne pa so že pričeli kramarji pospravljati. Robe je bilo na kupe, kupcev malo.

o **Umrl** je včeraj Janežič Emanuel, ki mu je v sredo razbil avto lobanjo. Od nesreče do smrti t. j. 42 ur je bil ponesrečenec nezavesten.

o **Kraja, potepuštvu, politika...** Na semnju je včeraj nekdo ukradel Čokan Marji iz Dobrove 760 din., policija je aretirala 6 potepuhov, prodajalca žičnih košaric, ki je politiziral po trgu in nekega trgovskega potnika, ki je v pijanosti vzklikal nedovoljen »živijo«.

o **Odbor** za splošno in strokovno obrazbo trgovskega in obrtnega narajanja v Ptuj priredi v letošnji sezoni tečaje od 1. nov. do konca aprila. Prijave se sprejemajo v pisarni Trgovskega gremija v Ptuj.

o **Tovornik** je težko poškodoval 16-letnika in ubil telico. Rojko Franc, kmetiški sin iz Krčevine pri Vurbergu, je peljal iz Štukev proti domu poln voz buč. Za njim je pridiral tovornik Krajnika, prekopčevalca sadja v Ptuj. Izenada je zadel v voz in telico, ki je obležala mrtva z zlomljenim križem. Fanta pa je zgrabilo med žival in tovornik. Nezvestnega so prepeljali v ptujsko bolnico.

o **Neurejena kanalizacija** prizadeva Ptujčanom nevarnosti radi neprestanega čiščenja in krpanja kanalov. Kanali iz davnih časov popuščajo, se rušijo in mašijo. Njihovo popraviljanje pa občutno ovira cestni promet.

o **Prvi sneg** je padel na Šar planini, Korabu in Bistri. Ta zgodnji sneg je zelo zaskrbel živinorejce, ki imajo svojo živino še vedno v planinah na paši.

Mladina se oklepa združništva

VZORNO ZADRUŽNO DELO MARIBORSKIH AKADEMIKOV. — GRADITEV MLADINSKEGA OKREVALIŠČA NA POHORJU. — VELIKI NAČRTI ZA BODOČNOST: AKADEMSKI ZADRUŽNI DOM V LJUBLJANI.

Ce gledajo ponekod v doraščajoči šolani mladini le ljudi, ki jim je sport, zabava in še plitvo politično kričanje edino delovanje, potem lahko Mariborčani z veseljem ugotovimo, da pretežna večina naše akademske mladine ne spada v te vrste. Ne le, da se je zavedla svojih narodnih dolžnosti v Mariboru kot narodnostno izpostavljenem mestu, tudi na gospodarsko-zadružnem polju lahko ugotovimo prve početke zrelega in koristnega dela akademikov. Zavest, da je potrebna za duhovno svobodo predvsem čim večja gospodarska neodvisnost in žalostno dejstvo, da se pri nas z javnimi in privatnimi podporami razen z nekaj izjemami ne gleda toliko na res potrebno pomoč študentu, ampak, da se z njimi kupujejo mlade duše za gotove svetovnonazorske in politične smeri, sta napotila že pred tremi leti mariborske akademike, da so segli po samopomoči. Ustanovili so svojo »Akademsko podporno zadrugo«. Zadnjega septembra t. l. je bil drugi redni občni zbor, ki je pokazal dokaj razveselivo bilanco triletnega dela: **Zadružno okrevanje na Pohorju je v surovem stanju že dograjeno.** Študentje so si s svojimi prireditvami, nekaj pa tudi s prostovoljnim delom zgradili pod Roglo svoj dom, ki predstavlja že v sedanjem stanju z zemljiščem vred vrednost 40 do 50 tisoč dinarjev. Maloštevilni so bili podporniki izven študentskih vrst, maloštevilni so bili tudi prijatelji akademske mladine, ki so ji s svojim delom aktivno pomagali. Največje priznanje zaslužita g. ravnatelj Bratož, ki je bil ponovno izvoljen za načelnika zadruge, in g. Hinko Sax, odbornik vsa tri leta.

Dograditev okrevanja na Pohorju ni zadnji namen zadruge — akademiki združniki iščejo novih načinov za izboljšanje gmočnega položaja mariborskih študentov predvsem tekom njih študija v Ljubljani. Lastni **zadružni dom v Ljubljani** je cilj, o katerem sicer pri sedanjem stanju še ne upajo govoriti, ki pa se jim kot nujna potreba za bodočnost vedno odločneje vsiljuje.

Zadružna misel, ki je tekom sedemdesetih let ustvarila na Slovenskem že mnogo gospodarsko zgradbo, je našla odziva tudi med mladino. Zadružništvo naj pomaga slov. akademiku v časih, ko po svetu čedalje brutalneje nastopa neslovenska ideja duhovne vstosmerjenosti in zatiranja malih narodov, do samostojnejšega položaja in do duhovne svobode ter neodvisnosti. Le v korist vse slovenske skupnosti bo, če bodo v tem uspeli. Vsebinska zadružništva je gospodarjenje, združitev moči in sredstev v skupno korist. Zato akademska podporna zadruga ne daje denarnih podpor — to je naloga zgolj dobredelnih društev in javnih ustanov. Zadružništvo si pomaga s svojim delom in ustvarja trajnejše dobrine kot so trenutne podpore, ki bi tako ustanovo le denarno izčrpale in končno dovedle do likvidacije, kakor se je to že dostikrat zgodilo. Gradnja okrevanja na Pohorju je pokazala pravilnost te zamisli in dala solidno osnovo nadaljnjemu delu. Pričakovati je, da bodo akademiki-združniki dobili sedaj, ko so dokazali resnost in upravičenost svojega dela, večjo podporo javnosti in da bodo deležni še večjega razumevanja.

zm.

Vsem želim zemljanov še sonce ne more ustreči

VESELI IN NEVESELI OBRAZI KLJUB VEDRI JESENI. — OBLEKE, ČEVLJI, KLOBUKI, JOPICE, OVRATNICE, DRVA IN PREMOG ZAMAN VABIJO KUPCE.

Letošnja jesen je zanimiva v marsikaterem pogledu. Ne mislimo nevarnosti za svetovni mir, ki nas je pred komaj štirimi tedni vznemirjala in smo jo le srečno prebrodili. V mislih imamo jesensko vreme, kot že dolgo ne pomnimo tako lepega in toplega. Sedem tednov se že skoraj ves dan smeje toplo jesensko sonce. Vesel je lepega vremena predvsem kmet, ki more v miru spraviti poljske prideleke pod streho. Sadeži so lepo dozoreli in so sočni. Sadije je pridobilo na kakovosti, največ pa grozdje, kjer ga niso v strahu pred dežjem in mrazom prezgodaj pobrali, saj je bila lani trgatv v prvem snegu. Kjer so pustili grozdje na trsu do zadnjega, se je v njem sladkor pomnožil za več stopinj.

Lepega vremena je vesel meščan, ker se lahko dobro izprehodi v toplem soncu. Vesel ga je delavec, ker mu doma še ni treba kuriti sobe in ne vreči se v nove izdatke. Le trgovec ni nič kaj vesel tega vremenskega fenomena.

Dočim se z naravo vred vse smehlja, vidiš v trgovini mnogo neveselih obrazov. Predvsem velja to za manufakturišče, krojače in čevljarje. Toplo vreme je krivo, da ljudje še ne segajo po zimskih oblekah in suknjah. V trgovinah se bolj malo proda, ker vsakdo čaka na zimo in se ne mudi z nakupom. Krojači se pritožujejo, da nimajo dela in da se morajo večinoma omejiti na popravilo starih oblek. Čevljarji tarnajo in komaj čakajo dežja in snega, ki naj bi jim prinesla zopet dela in s tem zaslužka. Skratka, oblačilna obrt se požvižga na lepo vreme, ker nima od njega nobenega haska. Ni sicer napak, če zunaj sonce sije in je toplo, ali kaj to pomaga, če nimaš kaj dati v lonec! Naj bi bilo lepo vreme le ob nedeljah, da se obrtnik oblačilne stroke izprehodi, čez teden pa naj se vreme kisa po mili volji! Pa mrzlo naj bo, da si bodo ljudje omislili tople obleke in gorkega obuvanja! Taka jesen pač prija pripadnikom oblačilne stroke.

Nad toplo jesenjo se pritožuje tudi

komekcija, ker ne more mnogo prodati. Z njo niso zadovoljni trgovci z modnim blagom, ker gospodje še ne segajo po trdih ovratnikih in se za enkrat zadovoljujejo še s poletnimi ovratnicami. Klobukov vidiš še malo na ulicah, ker gre vsakdo še vedno rad gologlav na zrak. Skladišča so polna žemperjev, sviterjev, jopic in podobne drobnarije, ki je v mrazu tako zelo v čislju, zaloge pa se nočejo zmanjšati, ker ni po tem blagu pravega povpraševanja.

Trgovci se tolažijo, da se bo sedaj, ko bo mlaj, vreme izpreverglo in bo zapihala hladna sapa in bo slana pokrila hrib in dol, pa bodo morali ljudje seči po topli obleki, nabaviti si trpežno obutev in kupiti drva in premog. Potem bodo tudi izginili neveseli obrazi, ki ji opaziš, če pošliš skozi izložbena okna v trgovino. Ko se bodo zaradi slabega vremena jeli kisati obrazi drugi zemljanom, si bodo pripadniki oblačilne obrti in trgovci s kurivom oddahnil. Toda vsem ne more niti nasmejano jesensko sonce ustreči!

Zadeve občinske seje

Za sredo je sklical mestni župan šesto sejo mariborskega mestnega sveta. Poleg mnogih personalnih in tekočih komunalnih zadev bodo razpravljali tudi o važnih mariborskih problemih. Važni bodo sklepi o preureditvi mestne plinarnice. Avtobusni promet si bo nabavil zopet nov avtobus. Študijska knjižnica je zaprosila za dodelitev kazinske dvorane. Odločitev bo padla na občinski seji. V grajski kapelici je več dragocenih slik, za katere se zanima mariborsko Muzejsko društvo. Pri gradnji zasilnih stanovanjskih hišic se je pokazalo, da so pri zazidavi tega zemljišča v Pregljevici ulici potrebne nekatere spremembe. Mestni svet bo sklepal tudi o pravniku mestne Ljudske kuhinje. Obnovili bodo najbrže tudi bogoslužje v Mariborini loreški kapeli v mariborskem gradu.

Spiritizem in mariborska lahkovernost

KAKO JE LEPA PLAVOLASKA RAZKOŠNO ŽIVELA NA RAČUN »ONOSTRANSTVA« — PO PRIJETNIH VEČERIH SE TREZNIJO V ONOSTRANSTVO ZASANJANE GLAVE

Ze pred leti se je v Mariboru zbrala družba starejših meščanov, ki bi se radi pogovarjali z duhovi. Za njihovo lahkovernost je zvedela tudi neka članica graškega špiritističnega krožka, ki je znala iz zaslepljenosti nekaterih starih Mariborčanov spretno kovati sebi koristi v obliki zneskov, ki gredo že v težke tisočake. Lepa blondinka je v Mariboru nekje na Aleksandrovi cesti prirejala špiritistične seanse. Okoli mize je dre-malo kakih 30 starin, ki so čakale, da jim medij da videti ljudi z onega sveta. Za vsakega člana te špiritistične družbe je imela tajinstvena blondinka lepe nauke. Tako se je celo zgodilo, da je pred dne-vi neki Mariborčan metal svoje pohištvo

na cesto, ker mu je to naročila vodite-ljica mariborskega špiritizma. Ko so jim v Mariboru postala tla prevročja, so se špiritisti preselili na Pohorje. Pri Sv. Bolfenku so o polnoči klicali duhove in polagali na mizo denar, ki ga je spravi-la prebrisana blondinka, da je lažje raz-košno živela. O njej celo pravijo, da je nezakonska hčerka nekega uglednega mariborskega trgovca. To so baje ugo-tovili z »nadnaravno pomočjo« pri eni teh zanimivih seans. Ker pa je bilo jas-no, da živi na račun lahkovernosti nekaj zvitih ljudi, je postala na mariborske špiritiste pozorna tudi policija, ki je kmalu napravila konec razgovorom z duhovi iz onostranstva.

Otvoritev perutninarske razstave

Ob 11. uri dopoldne je bila v veliki unioński dvorani otvoritev banovinske perutninarske razstave. Poleg domačih kokošijerejev so svečani otvoritvi pri-sostvovali ban dr. Natlačen, mestni žu-pan dr. Juvan, podžupan Žebot, sreska načelnika dr. Šiška in Ajlec, predstojnik Mestne policije dr. Trstenjak, obmejni policijski komisar Krajnovič, zastopnik Trgovske zbornice Pinter, zastopnik kme-tiškega ministra referent inž. Drecun, tiskar Kmet, zbor. inž. Suhadolc, Kme-čko zvezo je zastopal Milan Finc, sav-

ske banovino je zastopal načelnik kmet. oddelka dr. Nemčanin, banski kmetijski oddelek je zastopal inž. Muri iz Ljublja-ne, Veterinarsko bakteriološki zavod dr. Žibert, veterinarski oddelek pri banovini dr. Hribar, Kmetijsko družbo v Maribo-ru pa dr. Kovačič, za Mariborski teden pa je bil navzoč ravnatelj Golouh. Zbra-ne goste je pozdravil z lepim nagovo-rom sreski kmetijski referent iz Maribo-ra g. Zupanc, nakar je po obrazložitvi po-mena te razstave ban dr. Natlačen otvo-ril perutninarsko razstavo.

Razsvetlite Strossmayerjevo ulico

Če je v Mariboru Glavni trg tako raz-košno razsvetljen, kjer menda ni bila toliko potreba, je pa tem večja potreba po razsvetlitvi Strossmayerjeve ulice. Ker je sedaj trg v tej ulici, morajo stoji-lice prodajalk in mesarjev postavljati v- zgošnjih jutranjih urah. Zaradi neza-dostne razsvetlave morajo stojnice po-stavljati v temi, kar pač ni prijetno. Za- to je izšla iz vrst prodajalk in mesarjev želja, da naj mestna občina Strossma-yerjevo ulico zadostno razsvetli.

Otvoritev pobreškega kina

V soboto je bilo ustrezno želji Po-brežanov. V Renčljevi dvorani so prvič vrteli film. Dvorana je bila zasedena, bi-lo je preko 200 gledalcev. Lastnik kina g. Požar je Renčljevo dvorano lepo pre-uredil. V rjavo rdeče prepleskani kino-dvorani je odgovarjajoča razsvetljava in dobra akustika. Zvočna aparatura Erne-mann brezhibno deluje, kar so gledalci že pri prvi predstavi ugotovili. Lastni-štvo kina je v naprednih rokah in bo stremelo za tem, da bo pobreški kino predvajal samo prvovrstne filme. V pro-gramu so češki, ruski in francoski filmi. Pobreški kino bo ob sobotah imel dve, ob nedeljah in prazniki pa tri predstave. Zanimivo je, da prihajajo k pobreškim kinopredstavam tudi meščani.

OB 20-LETNICI CANKARJEVE SMRTI

Tudi Maribor bo počastil spomin na-šega nesmrtnega pisatelja Ivana Can-karja ob priliki 20-letnice njegove smrti. Mariborska podzveza delavskih pev-ckih, umetniških in glasbenih društev v Zagrebu bo priredila drevi v veliki ka-zinski dvorani Cankarjev spominski koncert. Sodelovala bodo pevska dru-štva »Grafika«, pekovskih pomočnikov, »Enakost«, »Krilato kolo«, »Frohsinn« in kombiniran zbor. Dve godbi bosta igrali priložnostne koncertne točke, tako da bo ves večer potekel v spominu na velikega Cankarja.

Sokolstvo

1 Sokolsko društvo Maribor-matica obvešča svoje članstvo, da je umrl naš brat Založnik Ignac. Članstvo naj se udeleži pogreba v civilu z znakom. Po- greb se vrši v ponedeljek ob 1/24. o Gradnja Sokolskega doma v Rogaški Slatini. Blizu kolodvora ob banovinski cesti se dviga na lepí parceli bodoči So-kolski dom. Gradnja lepo napreduje. Ver-jetno bo do zime v surovem stanju pod streho. Potreba po domu je velika in je vsak napredek pozdraviti. V novem do-mu bodo imela svoj »dom« tudi številna slatinska društva.

Staro listje odмира in pada z drevesa pred mnogimi mladimi poganjki, ki se pripravljajo na brstenje. S te breskve smo prejeli v uredništvo dve vejici z novimi popki in cveti.

m Voilni imeniki so na vpogled pri Mestnem poglavarstvu danes od 3—6 pop. in jutri dopoldne od 9.—12. ure.

m Gozdovniki. Jutri bo občni zbor v deški mešč. šoli ob 10.

m Ljudska univerza. Predavanje o »Nastanku Jugoslavije« gosp. Večeslava Vilderja, napovedano za petek 28. je od-povedano.

m Podporno društvo žel. del. in usl. v Mariboru obvešča svoje člane vpoko-jence, da lahko dvignejo nova društvena pravila vsak dan med uradnimi urami v društveni pisarni na Aleksandrovi c. 65.

m Gospa Kovičeva se je včeraj pri generalni skušnji v gledališču lažje poškodovala. Padla je 4 m globoko v odr-sko odprtino in se nekoliko ranila na glavi ter na nogah. Prepeljali so jo v bol-nišnico. Upati je, da bo gospa Kovičeva že prihodnji teden nastopila.

m Mariborski grafiki vabijo na kon-cert tukajšnjega pevskega društva »Gra-fika«, ki bo 29. t. m. zvečer v Kazini. S tem bodo črni umetniki proslavili 70-letnico svoje organizacije in 10-letnico pevskega društva. Sodelovali bodo tudi ljubljanski tovariši.

m Tečaj za mesarje. Tukajšnja poslo-valnica zborničnega obrtno pospeševal-nega urada pripravlja strokovni tečaj za mesarske in klobasičarske pomočnike iz mesta in okolice. Prijave sprejema obrtno združenje nadzorstvo.

m Putnik je kupil kino »za brezposel-ne«, ki ga je vodil g. Radolič na Trgu svobode. Kino na prostem bo odslej slu-žil tujsko prometni propagandi. Filmski propagandni oddelek bo vodil g. Evgent Bergant.

m Uprava občine Pobrežje sporoča, da je parcelacija in gradnja v ožjem gradbenem okolišu, v kolikor je v skla-du z regulacijskim načrtom mesta Mari-bora in njega okolice, dovoljena. (N. pr. Uhljerjeve parcele). Parcelacijska in gradbena prepoved se nanaša izključno le na širši gradbeni okoliš in na zaščitni pas.

ZAVESE od »Obnova« krase vaš dom
F. NOVAK, Jurčičeva ul. 6

m Občni zbor društva šola in dom bo v ponedeljek, 24. t. m., v Ljudski uni-verzi ob 20. Na dnevnem redu tudi pre-davanje prof. Bizjaka: Stiki med šolo in domom.

m Podporno društvo na drž. klasični gimnaziji priredi 26. oktobra ob 18. uri v zbornici klasične gimnazije svoj redni letni občni zbor.

m Požar je uničil na Dolgem vrhu pri Poljčanah gospodarsko poslopje Ludvika Kotnika. Ogenj je bil najbrže podtaknjen.

m V neki mariborski kavarni je bil trgovcu Alojzu Ussarju ukraden nov plašč, vreden 1600 dinarjev. Tatvina je prijavljena policiji.

m Kolo je nekdo ukradel iz veže v Jur-čičevi ulici 9 čevljarskemu pomočniku Ferdinandu Kohontu. Ukradeno kolo je znamke NSU z evidenčno števil. 131237.

m Pojasnilo glede ustreljenega psa.

Pred dnevi smo poročali, da je v Rošpohu ustrelil Grosekov lovski čuvaj psa po-sestnika Špindlerja. Na to vest nam je sporočil g. Grosek, da tozadevna oro-žniška ovadba ni točna, zlasti ne kar se tiče njegovega naročila in izjav lovskemu ču-vaju. Svojemu čuvaju je sicer naročil, naj ustreli pse, toda le one, ki bodo ponoči po njegovem revirju gonili zajce in drugo divjad. Med temi psi je bil tudi pes g. Špindlerja, ki terja sedaj od g. Groseka znatno odškodnino za ustreljenega psa.

m Prometna nesreča v Cafovi ulici. Včeraj sta v Cafovi ulici trčila dva ko-lesarja. Pri tem je dobil Viljem Vistan lažje poškodbe na glavi.

m Čigava je ura? Delavka Adele Stra-šek je v Magdalenskem parku našla mo-ško žepno uro, ki jo lastnik dobi pri po-liciji.

m Šatuljo z injekcijskim serumom je našel dijak Aleksander Rotman na vo-galu Gregorčičeve ulice in Trga svobo-de. Lastnik naj se zgloši pri policiji.

m 322 vžigalnikov so zaplenili orožniki nekemu tihotapcu v Selnici ob Dravi. Ti-hotapec je pobegnil čez mejo.

Za
nego
kože!

SOLEA
Milo in krema

m S škednja je padel 42-letni posest-nik Ivan Ternjak iz Jarenine. Poškodo-val se je na glavi in ranil z rjavim žeb-ljem na desni roki. Poškodovanca so pre-peljali v mariborsko bolnišnico.

* Sokol Maribor II. Pobrežje poziva vse svoje članstvo, da se polnoštevilo udeleži članskega sestanka, ki se vrši v nedeljo 23. oktobra t. l. ob 9. uri dop. na letnem telovadišču. Zdravo!

* Mojster okultnih ved Svengali ima jutri ob 1/211. v Grajskem kinu svojo predstavo pri matineji. Razen tega še nadalje sprejema obiske pri »Zamorcu«.

* Ne odlašajte s prijavo za »Putniko-ve« izlete z luksuznimi avtokari v Graz v nedeljo 30. oktobra: Din 100.—, 1. no-vembra »Vsi sveti« Din 100.—. Informa-cije in prijave pri Putnik-u Maribor.

Vodnikova družba je največja sloven-ska napredna prosvetna organizacija. Na stotisoče izbranih knjig je že razpo-slala med naše ljudstvo. Vendar Vodni-kove knjige še niso tako razširjene, kot bi morale biti. Mnogo naprednih sloven-skih domov še ne dobiva vsako leto bogatega knjižnega daru Vodnikove družbe. Prijavite se še danes za člana Vodnikove družbe pri poverjeniku svo-jega kraja, ali da direktno pri njeni pisarni v Ljubljani, Knafljeva 5. Za borih 20 din boš dobil letos v drugi polovici meseca novembra štiri lepe knjige.

* Ob 8 obletnici tragične smrti VI. Gortana se vrši v njegov spomin sv. maša jutri ob 11. uri v Stolni cerkvi. Poje društvo »Jadran«.

* Jadranaši jutri ob 1/210. uri pevska vaja. Pevovodja.

* Obiščite Otona, kavarna »Prome-nada«. Solidna postrežba, primerne cene, prima domače klobase, pikantni sendvi-či, kakor tudi narezki, vsakovrstne igralne karte, šah in domino.

* Plesna šola Delavskega kolesarske-ga društva v Gambrinovi dvorani se je pričela in se vršijo vaje v četrtek od 8. do 10. in v nedeljo od 15. do 18. in od 20. do 22. ure. Vpisovanje novih članov se izvrši pred vsako vajo.

* Poročni prstani po teži samo v tr-govini M. Ilgerjev sin, Maribor, Gospo-ska 15.

* »GRIC« Vinska trgatev, najslajši mošt, ameriška elektrika, nova auto-cesta, sobe.

* Za nočni zračni napad, zatemnitev oken in luči s specialnimi lampijoni in papirji papirnice V. Weixl in sinova.

Nočna lekarntška služba: Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica, telefon 28-12; Lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandro-va 33, telefon 22-13.

Kino

* Grajski kino. »Finale«. Smeh. Zaba-va. Hans Moser, Luci Englisch, Theo Lingen, Käthe von Nagy. V soboto ob 14. uri pri znižanih cenah in v nedeljo ob pol 11. uri pustolovni film iz divjega zapada »Buck Jones, junak«. V nedeljo ob pol 11. uri nastopa pred filmom sve-tovno znani telepat Svengali s svojimi eksperimenti.

Mariborsko gledališče

Sobota, 22. oktobra ob 20. uri: »Hudičev učenec«. Red B.

Nedelja, 23. oktobra: Zaprto.

Današnja premiera odgodena. Radi ne-zgode ge. Zamejic-Kovičeve se mora premiera Boccaccia, ki je bila nastavljena za drevi, odložiti na prihodnji te-den. Mesto nje se vprizori danes »Hudi-čev učenec« za red B. Jutri, v nedeljo, na dan pogreba blagopokojnega kneza Arsen, ostane gledališče zaprto.

Abonenti reda B se opozarjajo, da imajo danes, v soboto, »Hudičevega učenca«.

Sport

Vloga kapetana moštva v nogometu

Le bežen pogled na naša nogometna igrišča nas kmalu prepriča, da moštva na igrišču v teku igre obično nimajo pravega vodje, niti v disciplinskem pogledu, niti v pogledu taktike v igri. Ker pravila prav razločno zabranjujejo vsak zunanji vpliv na moštva za časa tekme, je za to lahko poklican samo eden izmed igralcev: kapetan moštva.

Čeprav je imel kapetan moštva v začetku razvoja nogometnega sporta — baš v točkah, ki so danes glavne: disciplina in taktika, lažje stališče, je imel vendarle mnogo večji delokrog. Takrat kapetan ni bil le vodja moštva med igro, temveč je bil razen tega tudi trener in načelnik sekcije, ako hočemo rabiti današnje nazive za oba funkcionarja. Od vsega začetka je reševal s kapetanom nasprotnega moštva tudi vsa sportna vprašanja v igri, kar danes pripada sodniku. Kljub temu pa je funkcija kapetana moštva tudi danes še jako važna ter se ji večkrat neupravičeno pripisuje manj pomena kakor bi to bilo primerno.

Že pred začetkom tekme lahko kapetan doseže velike prednosti za svoje moštvo. Važna je izbira igrišča. Praviloma je treba voliti tako, da je sonce ali veter za hrbtom, ter pri tem upoštevati trenutno situacijo; mnogokrat pa sonce pozneje, ko je še nižje, bolj nagaja. Tu se mora kapetan pravilno odločiti, norme v tem slučaju ne poznamo, mnogokrat odloča pri tem tudi sreča z ozirom na izpremenljivost vremena. Med igro mora opazovati igro nasprotnika. Čimprej mora najti njegove nevarne in šibke točke ter temu primerno voditi igro. Stalne taktike brez ozira na teren, vreme in nasprotnika moštvo ne sme poznati, nasprotno je prednost v tem, da si kapetan

napravi plan, ko ima nasprotnika pred seboj. V dobrem opazovanju in hitrih odločitvah je prednost dobrega kapetana. Važna je nadalje prilagoditev igre terenu pri različnih vremenskih prilikah. Pri mokrem terenu je treba igrati na dolge pasoše, prenašati igro čim bolj na krila ter se izogibati vsakim komplikacijam v igri: tu je treba streljati iz vsake pozicije in razdalje. Pri vetru je treba forsirati nizko, prizemno igro ter vedno upoštevati smer in jakost vetra. Pri snegu je sistem odvisen od vrste snega. Suhi pršič ne ovira toliko igre, a koristnejša je v tem slučaju srednje visoka igra, pri južnem, mokrem snegu pa itak v večini slučajev sodnik ne bo dovolil, da se igra.

Tudi taktika moštva pri različnem poteku igre je velikega značaja. Važno je, ali je treba moštvo le dobljeno braniti ali se boriti za vse. Temu primerno je treba ojačiti obrambo ali napad.

Kapetan moštva je odgovoren za vse, kar napravijo njemu podrejeni igralci med tekmo takšnega, da ni združljivo z obnašanjem pravega sportnika. Kapetan mora uživati avtoriteto, s pomočjo katere mu bo obično uspelo vsako nesportnost že v kali zatreti. Edino kapetan sme v dostojnem tonu prositi sodnika za pojasnilo v zvezi z njegovimi odločitvami, a tudi tu ne sme stalno nadlegovati, ker se sicer izpostavi kazni.

Iz vsega navedenega je jasno, kako važno vlogo ima navidezno le formalno potreben kapetan moštva na igrišču. Iz tega sledi, da morajo biti klubi pri izbiri kapetana jako previdni ter upoštevati vse možnosti, ki lahko med igro nastopijo, ter nanje kapetana pripraviti, tako da bo kos vsakemu preokretu situacije na igrišču.

Teniške ekshibicije Eze Sernčeve

V nedeljo dopoldne se nam bo zopet predstavila tretja najboljša jugoslovanska teniška igralka gđ. inž. Eza Sernčeva, ki bo odigrala ob 9. uri na igriščih ISSK Maribora nekaj ekshibicijskih iger proti najboljšim tukajšnjim damam in — gospodom. Nastop simpatične in še mnogo obetajoče prvakinje pomeni zopet dogodek za naš teniški sport.

Pokalnih tekem zopet ne bo

Pokalni tekmi Slavija-Železničar in Maribor-Rapid, ki bi se naj odigrali jutri v Mariboru, se ne bosta vršili, ker Predstojništvo mestne policije ni izdalo potrebnega dovoljenja.

Sportna nedelja v Čakovcu in Celju

V Čakovcu se bosta ob 15. srečala na igrišču ČSK domači ČSK in SK Želez-

ničar iz Maribora. Tekma je za jesenski del prvenstva skoro odločilnega pomena. Ker sta po pokalni tekmi z Muro dva igr. ČSK pod zapora, je treba vse šanse za zmago pripisati Železničarju, čeprav igra na tujem terenu. Kakor smo izvedeli, bo spremljalo moštvo Železničarja lepo število klubskih pristašev. Sodil bo g. Vebler iz Celja.

V Celju bo ob 15.15 na igrišču Olimpa prvenstvena tekma Olimp-Celje, ob 14. pa predtekma juniorskih teamov obeh klubov. Sodil bo g. Vrhovnik (Mrdjen) iz Ljubljane. — Celjski Atletiki bodo potovali v Trbovlje, kjer bodo nastopili proti domačemu Amaterju. Sodil bo g. inž. Sketelj.

MARIBORSKI BOKSAČI V ZAGREBU

Najboljši boksači Maribora, člani Pekovskega sportnega kluba, bodo drevo nastopili v Zagrebu proti zastopnikom Hekulesa. Mariborčani bodo imeli sledeče nasprotnike: Schweiger v welter kategoriji Krležo, Juršenjak v poltežki

Albinija, Ipavec v težki kategoriji Hladnega. Posebno veliki interes vlada za nastop Ipavca, bivšega prvaka Male antante.

SK JUGOSLAVIJA IZ BEOGRADA JE DAMSKI LAHKOATLETSKI PRVAK DRŽAVE

Preteklo nedeljo so se vršila po celi državi tekmovanja za damsko klubsko prvenstvo, ki so si ga osvojile lahkoatletinje SK Jugoslavije iz Beograda, ki so dosegle 2094 in pol točke. Tablica najboljših lahkoatletinj izgleda tako: 1. Kraljinić (193), 2. Selesković (155), 3. Milošević (153), 4. Stephan, 5. Bunuševac, 6. Stanovjević itd.

JADRALNO LETANJE V OLIMPIJSKEM PROGRAMU

Finski olimpijski komite je sklenil, da bo na olimpijskem sporedu 1940 v Helsinkih prvič tudi tekmovanje z jadralskimi letali.

MADŽARSKA ODKLONILA TUDI TEKMO Z JUGOSLAVIJO.

Po odpovedi meddržavne tekme s Češkoslovaško in z Romunijo je sedaj Madžarska nogometna zveza odklonila tudi tekmo z Jugoslavijo, ki bi se morala odigrati 13. nov. Vodilni klubi v državi bodo baje zavzeli svoje stališče ter bodo v bodoče igrali čim manj tekem z madžarskimi klubi.

s. Motoklub Maribor priredi v nedeljo 23. t. m. lov na lisico v trikotu Tezno-Bohova-Sv. Miklavž-Tezno. Lisica starta ob 13., lovci ob 15. uri. Tri nagrade. Vabljeni motociklisti in avtomobilisti.

s. Svetovni rekord Finca Y. Nikkanena v metu kopja ne znaša 78,80 m, kakor smo objavili zadnjič, temveč 78,70 m, ter je za 83 cm boljši od njegovega še nepriznanega rekorda iz avgusta t. l.

s. Belgijec Felix Wouters je izgubil naslov prvaka Evrope v welter kategoriji, ker ni nastopil proti Francozu Cerdanu, da brani svoj naslov.

s. Pariz: Beograd, nogometna tekma, bo 1. novembra v Parizu. Francoski listi poročajo, da bo pariška reprezentanca najmočnejša, kar jih je sploh kdaj Pariz postavil na noge. Igrajo tudi znani Dunajčan Hiden, ki že več let igra golmana pri Racingu, Argentinec Zabalo in bivši Madžar ter sedaj naturalizirani Francoz Jordan.

s. Beogradski motoklub bo priredil 30. okt. v Beogradu motociklistične dirke za prvenstvo države in za nagrado mesta Beograda na progi, ki bo dolga 5000 m. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel preds. vlade g. dr. Stojadinović.

s. Budge, najboljši teniški amater na svetu, bo 1. 1939. prvič nastopil kot profesional v Madison Square Gardenu v New Yorku proti svojemu rojaku Vinesu.

s. Francoski olimpijski komite je zabil pri pristojnem ministrstvu za subvencijo 3.300.000 frankov za kritje stroškov na Olimpiadi v Helsinkih.

Šah

Beograd — Subotica 4½ : 3½

V polfinalni tekmi za klubsko državno prvenstvo sta igrala v Subotici Beograjski in Subotički šahovski klub zelo napeto tekmo, ki je končala z zmago vztrajnejših Beograjčanov. Za Subotičane pomeni ta poraz tem občutnejši udarec, ker so igralci trije mojstri: med njimi celo »lev« Kotsić, ki pa ni uspel, da bi svojega mladega partnerja Popovića nadigral. Beograd se je s to zmago kvalificiral za finale. V polfinalu po morata sedaj odigrati tekmo Ljubljana in Zagreb. Verjetno je, da se bosta za naslov državnega prvaka bila Ljubljana in Beograd.

Iz tekme Beograd-Subotica prinašamo naslednjo zanimivo partijo:

Francoska otvoritev.

Beli: Engel (Sub.) Črni: Kindij (Beogr.)
1) e2—e4, e7—e6. 2) d2—d4, d7—d5. 3) Sb1—c3, Lf8—b4. 4) e4:d5, e6:d5. 5) Lf1—d3, Sg8—e7. 6) Dd1—h5, Sb8—c6. 7) Sg1—f3, Lc8—e6. 8) 0—0, Dd8—d7. 9) Dh5—g5, 0—0. 10) a2—a3, h7—h6. 11) Dg5—d2, Lb4—a5. 12) b2—b4, La5—b6. 13) Ld3—b5, Se7—f5. 14) Sc3—e2, g7—g5. 15) c2—c3, f7—f6. 16) Sf3—e1, h6—h5. 17) Se—e2, Sf5—h4. 18) Ta1—b1, Le6—h3! 19) Sc2—e1, Lh3:g2! 20) Dd2—e3, Lg2:f1. 21) Kgl:f1, Th8—e8. 22) De—d3, Te8—e4. 23) Se2—g1, Td8—e8. 24) Lc1—d2, Dd7—g4. 25) Dd3—g3, Dg4—d7. 26) f2—f3, Dd7—f5 in beli preda.

š. V 5. kolu za prvenstvo UJNZB v Mariboru je premagal Reinsberger Karla, Lukeš jun. Voduška, Kuster Mišuro, Skala Geigerja, Rupar Anteja, Peče Marina, Lukeš sen. in Šket pa sta remizirala. Stanje po 5. kolu: Kuster 4½, Peče, Skala 4, Lukeš sen., Reinsberger, Mišura, Marin, Rupar, Ante in Šket 2½, Lukeš jun. 2, Vodušek, Geiger 1, Karlo 0 točk. Šesto kolo v torek 25. t. m.

š. Match za svetovno prvenstvo med dr. Aljehinom in češkoslovaškim velemostrom Flohrom je sedaj končno veljavno določen. Dr. Aljehin je podaljšal z ozirom na nedavne izredne dogodke v CSR rok za vložitev kaveje do 6. novembra. Pač pa je sedaj postalo problematično, ali bosta mojstra sploh igrala match v CSR. Verjetneje je, da bo match v Švici ali pa na Nizozemskem. Igrala pa bosta v septembru 1939.

š. Velik turnir najboljših šahistov sveta, ki ga prireja nizozemska radio-družba »Avro«, bo začel 5. novembra v Amsterdamu. V zadnjih letih bo to najmočnejše zaseden turnir ter obeta biti velika šahovska senzacija.

š. Dvomatch na 10 deskah igrata jutri ob 10. uri v revstarciji »Mariborski dvor« šahovska sekcija UJNZB v Mariboru in Celjski šahovski klub.

š. Znani nemški šahist dr. List se je stalno naselil v Londonu, kjer je ustanovil šahovski krožek pod imenom »International Chess Circle«. V krožku bo predaval o teoriji, vršili se bodo turnirji in reševali bodo probleme.

Kultura

Zagrebško kulturno pismo

Znani hrvatski filozof in docent na vseučilišču dr. Vuk-Pavlović je izdal novo knjigo pod naslovom »Spinozina nauka«. Vsebinsko je interpretacija Spinoze precej drugačna od dosedanjih, oslanjajoč se predvsem na njegovo korespondenco. Knjiga pa ima v mnogočem avtobiografsko vrednost. Že sam motto knjige: »Progonjeni su bolji od progonitelja« pove, komu je posvečena...

Dr. Vladimir Filipović, asistent dr. Bazale, je napisal zanimivo studijo »Filozofija i život«. Zaključuje svojo razpravo s sledečo mislijo: »Filozofski duh torej ni neka življenju tuja pojavnost, temveč je identičen s človeškim kulturnim življenjem samim ter predstavlja v njem ono jedro, brez katerega bi to kulturno življenje razpadlo v množico delnih spoznav in v kaos raznovrstnih pogledov«. Toliko onim, ki radi mislijo in imajo navzlic težkemu času še vedno ravno hrbtenico.

Risani in kolorirani film W. Disneya »Snežulčica«, ki so ga predvajali v Zagrebu skoraj tri tedne, je v resnici zaslužil najvišje priznanje v Benetkah. Tako ilustrirati v bistvu enostavno Grimovo pravljico, more res samo rojeni

umetnik. Posebno je zanimiv prehod med dnevnim »journalom«, ki ga kažejo pred filmom, v katerem moremo videti razna medsebojna mesarstva homo sapiensa, dalje najnovejše vrste topove, podmornice, letala in druge »miroljubne« iznajdbe človeške — pa naenkrat ta lepi, tako preprosto ustvarjajoči svet narodne duše. Pri predstavah je bilo skupno nad 20.000 ljudi.

V gledališču ima precej uspeha Bach-Arnoldova burka »Pod kuratelo«. Naslov je simpatičen, posebno če se postavi na pravo mesto. Tudi Františka Langerja drama »Številka 72« je uspešna. Branko Livadić jo v najnovejši številki »Hrvatske revije« idejno in oblikovno zelo povoljno ocenjuje. Langer obravnava v dramu problem zločina in kazni, torej temo, ki jo z nekako upornostjo rešujejo posebno slovanski umetniki. O glavni interpretki gospe Viki Podgorski piše Livadić, »da nam je dala z vsakim živcem čutiti svoj umetniški temperament«.

Zagrebški komorni orkester je priredil zelo uspeš večer Mozartove glasbe. Dirigiral je kot gost njegov ustanovitelj, sedanji ravnatelj beograjske opere Lovro Matačić. Igrali so predvsem mladost-

ne kompozicije Mozartove. Matačićeva interpretacija znane skupine melodij »Eine kleine Nachtmusik« pa je stilski res nekaj izrednega. Šele v taki interpretaciji moremo občutiti, koliko genialnost je v na videz lahкотni Mozartovi mladostni glasbi. Tu človek res doživi trditev znamenitega glasbenega teoretičarja H. Riemanna, ko je identificiral Mozarta z glasbo samo. Obisk koncerta je bil odličan, kakor vse prireditve komorne glasbe.

Od 23. do 29. t. m. bo v Zagrebu III. Hrvatski socialni teden. Namen prireditve je s predavanji poglobiti katoliško-socialno ideologijo.

»Otroško carstvo« zagrebške oddajnice nas je zopet presenetilo. Posebno so nas razveselili nastopi slovenskih otrok: pojejo naše pesmi in govore našo besedo. Človeka gane, ko posluša našega junaka, kako razlaga o »hruški-debeluški«, drugi poje »Gor čez izaro«, tretji »Zvonikarjevo« itd. V carstvu je včlanjenih sedaj že več tisoč otrok, ki prirejajo tudi druge javne nastope, tako v gledališču, skupne izlete, koncerte itd. Enajstega novembra potujejo v Beograd, kjer bodo v trodnevem gostovanju priredili balet »Ples Kopelije«, »Kraljico Lutk« in »Ivico in Marico« ter velik koncert. Velika zasluga organizacije je vzbujanje zanimanja za otroka v najširši

javnosti in tako prispevati k osnovnemu narodnemu problemu, kulturi otroka.

Dobro bi bilo, da tudi naš Maribor, iz katerega je izšlo pri nas prvo pedagoško-reformno gibanje, poskuša s podobno propagando. Ljubljanska oddajnica naj odstopi dve uri na teden mariborski deci. Še bolj umestno bi celo bilo, da se vsaj ena celodnevna emisija ljubljanske oddajnice na teden odstopi mariborskim umetnikom. Z ozirom na svojo odgovorno mesto v naši skupnosti to tudi za služijo.

Danilo Viher.

k Buduči rat i potreba spremlje civilnog pučanstva za zaštitu od neprijateljskih napadaja iz vazduha« je naslov brošure, ki jo je izdal krajevni odbor za obrambo pred napadi iz zraka v Karlovcu že v drugi izdaji.

k Gotovo je še vsem redkim obiskovalcem lanskoletnega koncerta Nade Branković v dobrem spominu njen prvi mariborski nastop. Ponovno je bila letos zopet povabljen v Salzburg na tamkajšnji »Mozarteum« v svrhu študija in nastopa. Pred večjo turnejo se bo zopet predstavila mariborski publiki 12. novembra v dvorani »Union«. Ker je v letošnji sezoni to prvi koncert in obenem sobota, pričakujemo, da bo naše narodno občinstvo obiskalo ta koncert.

Zenski kotiček

„Celibat“ in svobodna izbira moža

Zadnji čas je nekako zaspalo vprašanje o delnem celibatu učiteljic. Toda nikar ga ne prepustimo pozabi. Res je, da ta celibat zadeva le majhen del žena, samo učiteljice, toda ves ženski svet bi moral pokazati tu neki čut skupnosti, ker s tem se jasno teptajo pravice ženske enakopravnosti, kar lahko rodi zle posledice za vse ženstvo. Nikjer ni namreč zapisano, da se ne bi mogel ta zakon danes ali jutri raztegniti tudi na poštarice in sploh vse druge uradnice. Nikakor ne smemo prezreti dejstva, da se misel o celibatu širi in skuša uveljaviti vedno strožje, da je to torej le prvi korak k izpodrinjenju žene iz vsega javnega življenja.

Skrajni čas je, da se ta delni celibat odpravi. Res je, da se nekatere izmed učiteljic poroče tako premožno, da se z lahkoto odpovedo službi, a poudariti je treba, da je njih število zelo majhno. Večina je zelo prizadeta. Ako se torej

resno ne zavzamemo za vprašanje celibata, se lahko pač pripravimo na njega posledice. Življenje učiteljice na deželi je že itak dovolj težko, a bi se sedaj morala odpovedati najosnovnejšim človeškim in državljskim pravicam — bi ti žena in mati. Rešitev ji lahko prinese samo kak učitelj, če je slučajno na šoli in če slučajno ni poročen — skoraj brez ozira na to, ali ji je simpatičen itd.

Nikar ne dočakajmo novega proračuna prekrizanih rok. Ne smemo odnehati, pa če nam stvar še tolikokrat izpodleti. Vedno znova in znova moramo delati za stvar, o kateri smo prepričane, da je pravična. Le z vztrajnim zasledovanjem svojega cilja bomo dosegli, da si bodo smele učiteljice zopet svobodno izbirati moža, po značaju in srcu, ne pa samo učiteljev in bogatašev. Upajmo, da končno vendarle ne bodo ostali naši klici glas vpijočega v puščavi.

Ali se žena v službi hitreje postara?

Kdo ostane dalje časa čil in mlad, žena, ki se v lastni hiši muči dan za dnem od zore do mraka, da ustreže družini, ali ženska, ki ji dohodki dovoljujejo mirno življenje in veselo nedeljo po končanem tednu ter temeljito nego obraza in telesa po končanih delovnih urah?

Poklic žene, gospodinje in matere zahteva dan za dnem, leto za letom celoga človeka. Svojo osebnost mora brez-pogojno žrtvovati blaginji družine. Njeno duševno obzorje se neprestano vrti okoli lastnega ognjišča in mu ni dano, da bi pohitelo na kratek izlet v drug svet.

Kdo se torej hitreje postara?

Važno je, kakšna je ženska v telesnem in duševnem oziru. Doler si ženska ohrani zavest svojega duševnega življenja, tako dolgo ostane mlada in se bo njeno notranje razpoloženje nedvomno zrcalilo tudi v njeni zunanosti. Pogum in volja do optimizma ohranita človeka mladega in oboje je boljše sredstvo kakor vse pomlajevalne kure tega sveta.

Dobra volja in vedrost duha pomagata ženi, da se vkljub vsemu dobro pretolče skozi življenje in da ji še zmernost ostane nekaj njenega duševnega bogastva, čeprav nenehoma daje od tega možu in otrokom.

S tem je tudi rešeno vprašanje, ali se

poklicna žena hitreje stara. Kdor od jutra do večera živi svojemu veselju in zabavi, si nabere na telesu neogibno toliščo — prav tako pa tudi na duši. Žena pa, ki bodisi v gospodinjstvu ali pa v poklicu stoji z možem ramo ob ramo in se bori z življenjem, izžareva zmerom nekaj mladostnega, čeprav ji že sivi lasje pokrivajo glavo. In samo to mladostno izžarevanje je važno in bistveno! Ne pa lepo namazana usta in svilnato gladka polt!

Ali se poklicna ženska postara? Ne! Samo lena in nenegovana ženska se hitro in močno postara.

Uvidevnost v kavarni

Ena najgrših ženskih lastnosti v kavarnah je, da si dajo nanesti kopico časopisov in ilustracij, pri katerih potem ves večer ljubosumno žde. Za nobeno ceno jih ne dajo iz rok. Prav posebno pa še modnih listov ne, v katerih je zbran smodnik za atentat na možev žep. Ne glede na to, da to ni vpljudno, tudi najosnovnejšim človeškim čutom se ta egoizem upira.

Ako želite list, ki ga ima v rokah drug gost, prosite natakarja, naj vam ga preskrbi, kakor hitro ga cni odloži. Če pa opazite, da kdo čaka na vaš list, potem se podvizajte in mu ga izročite ali poš-

ljite. Čez pet minut se vam lahko že revanžira!

Jajce pri negovanju obraza

Ne več mlada filmska igralka, ki zaslovi po svoji lepi polti, je izdala način, kako je do te polti prišla. Ker je metoda prav preprosta in poceni, jo lahko vsaka ženska preizkusi.

Najprej si je treba obraz s koščkom vate in dobro kožno kremo skrbno očistiti. Potem ubijemo jajce in denemo beljak v eno, rumenjak pa v drugo polovico lupine. Potem si razmažemo polovico beljaka po obrazu in koži. Ko se posuši ta plast, se namažemo še enkrat z beljakom čez njo. Ko se posuši še ta plast, se namažemo še z rumenjakom. Nato ležemo za deset minut in ležimo mirno, da niso mišice prav nič napete. Potem si izmijemo obraz z mehko krpico, namočeno v vročo vodo. Naposled si masiramo obraz s kremo. Zjutraj se umijemo z zelo mrzlo vodo.

Praktični nasveti

Belo pleskana vrata se zlasti od nečistih rok hitro zamažejo. Da odstraniš nesnago, zmoči čisto krpo in jo ožemi; potem jo potakni v zmleto kreda in zdrgni madeže. Končno umij vrata še z mlačno vodo in zbrisi s čisto suho krpo. Pomni pa, da s pogostim umivanjem počasi odpraviš tudi barvo. Dobro je, da namestimo na obeh straneh vrat od ključke navzgor in navzdol ščitnike iz celuloide, ki se že zelo uporabljajo.

Soboslikar in pleskar ostavita v stanovanju neprijeten vonj po barvi in terpentinu, ki se ga težko iznebimo. Odpravljaj ga še dovolj hitro, ako položiš na police oken dosti sveže narezane čebule, ki vsrka duh po barvi.

Sveže madeže petroleja spraviš iz parketov, ako položiš nanje pivnik in potegneš z vročim likalnikom preko njega. Pivnik treba parkrat premakniti. Zastarele madeže pokrij s kašo od zdrobljene morske pene in bencina. Morsko peno dobiš v drogeriji. Postopanje treba po potrebi večkrat ponoviti.

Šipe na oknih in na kredencah najlepše osnažiš s sidolom.

Kuhin a

Vampova juha. Dobro oprane, do mehkega skuhanne vampe zreži na drobne rezance. Posebej skuhaj 5 ali 6 srednje-debelih olupljenih, na drobne kocke zrezanih krompirjev. V primerni kozici naredi iz ene žlice masti, drobno zrezane

čebule, peteršilja in ene žlice moke temno prežganje. V to vlij krompir z vodo vred, po potrebi še zalij, da dobiš zadostno količino, potem pa dodaj žličko paradižnikove konzerve in zrezane vampe. Kuhaj na zmernem ognju še nekaj minut. Preden daš na mizo, nekoliko opopraj in okusaj.

Bavarska jajca. Kozico namažemo s presnim maslom in potresemo z drobtinami. Nato ubijemo vanjo šest jajc, tako da se rumenjaki ne razlijejo, jih osolimo in postavimo za tri minute v vročo pečico. Jajca potresemo potem s sesekanim drobnjakom, okoli pa naložimo rezine zrezano kuhano meseno klobaso ali pa pečeno.

ZELENJAVA ZA ZIMO.

Zmelji na strojčku za meso: 1/2 kg podzemske kolorabe (rumene), 1/2 kg peteršilja (koren in listje), 1/4 kg zelene, 20 dkg nadzemske kolorabce, 20 dkg cvetače (karfijole), 20 dkg paradižnika, 20 dkg ohrovt, 1/2 kg čebule, 1/2 kg korenčka; prideni 1/4 kg soli, dobro zmešaj in naloži v kozarce ali v lončene lonce, zaveži s pergamentnim papirjem in hrani za zimo.

Križanka št. 4

	1	2	3	4	5	6	7	8
I								
II								
III								
IV								
V								
VI								
VII								
VIII								
IX								
X								
XI								

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. človek brez uniforme; II. moško ime; žensko ime; III. nikalnica; obris; IV. planinska hišica; V. snov; VI. nagon; bodica; VII. kovinar; VIII. moško ime; IX. tuj denar; bog sonca; X. tuj denar; božje; XI. ozdravljeno (navadno gospodarsko). — Navpično: 1. približna vrednost; obok; 2. rimski datum; pód; žuželka; 3. zaimsek; opozarjajoč; 4. število; žensko ime; 5. znan skladatelj; starodaven bog; 6. porodu ali položaju visok; zaimsek; 7. brez družbe; okrajšava velike ameriške družbe; paradiž; 8. stara trdnjava iz križarskih vojn; cunjia.

Demokracije ni več

Kranjec Miško.

Ko sem zadnjič srečal svojega nekdanjega prijatelja, mi je napravil naslednjo pridigo:

»No, kaj praviš, demokracija je likvidirana. Zapaketirali so jo v skromen zaboj in jo poslali v muzeje, kjer si jo bodo šolske ekskurzije lahko ogledovale po potrebi in kjer jo bodo arhivarji katalogizirali in zgodovinarji študirali. Demokracije ni več. In tako je prav. Ker, kaj naj bi počeli z njo, če ne more dati ljudem ne kruha, ne vina, ne obleke ne tople peči pozimi. Bila je zmota, kar menda že sam uvidevaš, kakor začne uvidevati vse človeštvo: demokracija je za razbojnike, za gangsterje, ne pa za civilizirance. Demokracija je razočarala človeštvo. In še nas bi bili skoraj pretentali, da bi celo pametni ljudje začeli verjeti v njo. Sam sem za trenutek omagal in capljal za vami, pa sem se pravočasno zavedel. Tako se je zavedla vsa Evropa, in vesel sem, da v tem trenutku ne stojim med tistimi, ki jih je morje vrglo na obrežje, kakor vrže ribe, ki morajo potem poginiti, ko se voda počasi ocedi, ne da bi tudi same mogle nazaj v morje. Tako so ostali vsi, ki niso pravočasno sprevideli, da se svet začne dramiti. Hvala Bogu, da jih je tako malo, ker sicer bi imeli z njimi neprimliko, tako pa za teh nekaj eksemplarjev ne bo potrebno niti taborišče. — Da, skoraj bi se vam bilo posrečilo povleči vso Evropo v močvirje demokracije. Pa se je ustavilo, zato, ker so ljudje sprevideli, da od demokracije res ni mogoče živeti, in ne samo to, temveč tudi to, kam pelje

pot preko demokracije. Zdaj je spet red in mir na svetu. — Vidim, da mi hočeš omeniti Češko. Poznam vas, to so vaši argumenti, in nekaj časa ste plašili s podobnimi argumenti človeštvo! Češka ima to za plačilo, ker se je tako oklepala demokracije in vsaka zgrešena stvar se mora nekoč maščevati, to menda veš. Sicer pa ne misli, da mi ne sočustvujemo s Češko, celo globoko se ji klanjamo. Toda ni šlo drugače, če naj se izogne katastrofi. In Češka bo vstala pomlajena, močna, velika in lepa po tej nezgodi. Priznavam, grdo so napravili z njo, in lahko ti priznam: Madžarske mi ne bomo mogli nikdar, tudi Poljska, čeprav je drugače poštena, tokrat ni vodila slovanske politike. Lahko ti priznam celo to, da mi ljubimo tudi Rusijo, toda ne današnje Rusije, temveč nekdanjo, in še bolj bodočo Rusijo, ko se bo izklopala iz težkega sna in se otesla jarma. Da, Rusija bo vstala, lepa in veličastna in očistena, in tedaj se bomo združili vsi Slovani! To je naša globoka vera. Amerika, hočeš spet reči? Amerika nas ne briga, in Amerika je nekaj drugega. Tam ni naroda, tam so narodi, mešanica, brezdomci in neki Roosevelt, ki nas nič ne briga. Zdaj bomo mi odločali, kam pojde svet. Mi bomo pisali zakone! — Vidim te, zgodovino mi hočeš omeniti, kakor da mi ne bi poznali zgodovine! Narobe, vi je ne poznate. Iztrgali ste vse momente anarhije in jih proglasili za zveličavne, izrabljate kmečke upore, katerim se sicer tudi mi klanjamo, poveličali ste francosko revolucijo, v resnici pa je bilo potrebnih sto petdeset let, da se svet vrača na pot reda, poštenosti in solidnosti in proč od francoske revolucije.

Spreobrnj se! Resno mislim, zato, ker je zdaj še čas. Neprijetno je prvi trenutek, postrani te bodo gledali, kakor so mene, ko sem prišel k njim. Moral boš oprostiti, saj si jih ves čas zmerjal s konservativci in še z marsičim drugim. Pokora je seveda neizbežna, če jo boš pa dobro prestal, boš dobil spoštovanje, kakor ga doslej nisi imel. Priznan boš. Dobil boš službo, tudi žena bo dobila službo. Seveda tudi pisati ne boš smel vsega, kakor doslej. Saj nič ne rečem, lahko opisuješ nižine, ki si jih doslej, samo na koncu boš moral pokazati pot iz blata. Kajti blato ni zveličavno! — Ne ugovarjaj! Vem, da hočeš reči, da te ne razumemo. Še predobro. Množice so zmota! Množice niso zato tu, da vladajo, da svojo moralo vsiljujejo človeštvu, da gazijo tisto, kar je zvišeno, množice imajo svojo nalogo: delo. Za delo pa bodo dobile kruha, stanovanje in obleko. Ali ni to dovolj? Kaj pa jim je dala vaša demokracija? Lagali ste jim o nekaki enakosti, o pravicah poleg dolžnosti, o kulturi! V resnici pa se množice bore proti kulturi, mi smo tisti, ki se borimo za kulturo, za civilizacijo; misliš, da zato, da potem pridejo množice, napravijo revolucijo in uničijo, kar se je zgradilo dolga stoletja? Odpravili smo revolucijo, zadušili bomo vaš sen o revoluciji in potem bo življenje lepo!

Spreobrnj se, dokler je čas! Danes je še, jutri ga več ne bo! Mar ne vidiš, da vas množice zapuščajo, da ostajate sami, da več nimate komu pripovedovati. Spreobrnjenje gre po vsem svetu. Tisti, ki so včeraj kričali o demokraciji, danes pljuvajo na njo. Jaz zase sem vesel, da nisem čakal tako dolgo, temveč sem napravil korak že tedaj, ko sem videl,

kam gre svet. Ni mi žal. Lepo je v mirnem pristanu, ko imaš mirno vest, in lepo življenje, lepše, kakor na razburkanem morju demokracije. Tam lahko jedra samo še kakšen blazen študent, soliden človek pa naj gleda, da se reši čimprej. — Lahko bi ti do potankosti povedal način, kako boš to napravil, mislim pa, da ni potrebno. Sam boš našel pot do nas; ko boš napravil prvi korak, iztegni roke, pomagali ti bomo. Ne sanjaj o svobodi, ki je ni, vsaj take, kakor si misliš o njej doslej; zmotna je bila. Pri nas je dovolj svobode, samo drugačne; toda, čemu ti svoboda, ko boš imel kruha in posteljo? Za življenje ni potrebno kaj drugega. Pomoli nam svojo roko, da ti pomoremo.

Tako mi je govoril moj nekdanji prijatelj, ki se je pravočasno spreobrnj. Nič mu nisem odgovoril, ker mu nisem imel kaj. Daleč neke, so časi, ko sva i jaz živel v bedi, imela pa mnogo sicer skromne, pa vendar velike svobode. Jaz sem ohranil obaj; on se je odrekel obajemu. Nič zato, vesel sem, da je tako. Zemlja ne bo dajala nič več kruha, odkar so odpravili demokracijo in odkar so rešili češki problem. Beda se bo nabirala v revnih družinah, kakor skupni nabira dinar na dinar. Tudi sen o svobodi ni umrl. Svoboda je kakor plevel: di ni umrl. Svoboda je kakor plevel: trebi jo in trebi, očisti njivo za letos, k leti bo nanovo pognal. Tako bo pogajala tudi svoboda. In beda in sen po svobodi so včasih nevarne stvari. — Če ni več Češkoslovaške, demokracija še ni umrla; nemara dremlje, kakor dremljejo danes vse velike in lepe stvari: poštenost, pravica, resnica, lepota, dobrot —, da se bodo jutri poveljane in mogočnejše zbudile.

Načrtno organizirano narodno-obrambno delo

S SLOŽNIM DELOM SE MORE POPRAVITI VSE NAPAKE PRETEKLOSTI. — POLOŽAJ NUJNO TERJA DEJANJ, NE LE BESED. — PROGRAM NARODNE PROPAGANDE.

Ko smo dobili novega meša, so začeli naši kulturni in javni delavci vseh smeri klicati k složnemu in načrtnemu delu za narodno obrambo. Ta klic je našel mnogo odziva tudi v najširših ljudskih plasteh. Navdušeno se mu je odzvala posebno mladina in zavedna inteligenca na periferiji. Vse to je obetalo, da bomo tudi Slovenci prenehali s svojo tradicionalno neslogo, zagrizenimi notranjimi prepri in bomo vsaj v obrambi poglavitnih življenjskih interesov šli mimo ozkostranskega klikarstva. Kmalu pa se je pokazalo, da smo kljub nekoliko povečani skrbi za narodno obrambo ostali pri tem delu ločeni na posamezne politične in idejne skupine. Pri paradoksu naših notranjih odnosov je postala celota naša najvitalnejša skrb strankarsko politično geslo. Dogodki zadnjih dni so sprožili do danes najnevarnejši plaz. V svetu je ponovno vstalo vprašanje močnejših in šibkejših. Majhni in izpostavljeni moramo zato zbrati in pomnožiti vse svoje sile. Šele notranje popolnoma pripravljeni in konsolidirani bomo tudi na zunanji, močni in upoštevani vredni.

TUJA IN LAŽISOCIALNA PROPAGANDA.

Tuja propaganda skuša pognati korenine tudi na naših tleh. Lažisocialnost in nadutost njenih gesel je premotila in zbegala že dovolj naših nacionalno nevzgojenih in socialno nezadovoljnih preprostih ljudi. Mnogo inteligence sta tuja veličina in razočaranje zadnjih dni vrgla v pasivno vdanost in obupan fatalizem. Skrajni čas je zato, da to stanje izpremenimo s složnim, vztrajnim in organiziranim delom. Ločeno delo po nešteti naših družtvih, omejenih večinoma na mesta in večje kraje, je bilo omejeno skoraj izključno samo na ozek krog njihovih članov. Zunaj teh družtev pa tava množica preprostega ljudstva, ki nima članskih izkaznic, brez knjig, brez časnikov, brez najosnovnejšega pouka v naših sodobnih pereh problemih.

POPOLNI GOSPODARJI NA SVOJIH TLEH.

Pri vseh naših napakah nam dogodek za dogodkom samo potrjuje spoznanje, da bomo prebujeni in pripravljeni od male obrtniške delavnice do zadnje gorske vasi prebili tudi najhujše preizkušnje uspešne, kot pasivno in pokorno vdani v tujo »plemenitost«. Naši notranji spori se tudi v volivnih časih ne smejo zaostri. Vsi moramo delati na njihovem

zmanjšanju in oblaženju, da ne bodo šli preko osnovnih zahtev naše narodne obrambe in da bo škoda za našo skupnost čim manjša. Predvsem pa ne smemo dopustiti, da bi kdorkoli od zunaj ali z zunanjo pomočjo deloval proti našemu narodnemu obstoju. Ostati moramo vedno popolni gospodarji na svojih narodnih tleh znotraj meja, pa naj je kdorkoli naš zunanji prijatelj. Organizirano in načrtno delo tuje propagande terja nujnost načrtnega in organiziranega narodno-obrambnega dela tudi od nas. Uničiti in onemogočiti moramo vse, ki zavestno in načrtno rujejo proti našemu narodnemu obstoju. Pri tem morajo sodelovati vse naše kulturne, gospodarske in socialne ustanove in v prvi vrsti vsi državni činitelji. Vprašanje, ki ga moramo rešiti, je, kakšno mora biti to delo, da bo rodilo uspeh in kakšne organizirane oblike naj dobi.

VSESTRANSKA VZGOJA JE NAJBOLJŠA OBRAMBA.

Osnovna nujnost je vsestranska v zgoja najširših ljudskih množic. Tudi najširše plasti našega preprostega ljudstva moramo seznaniti s političnimi, gospodarskimi in socialnimi problemi naše sedanjosti, dostopno jim moramo narediti bogastvo naše kulture. Zato bi morale skrbeti vse naše knjižne družbe na čelu s Slovensko Matico, ki bi ji morale današnje zahteve dati zopet mladostnega pogona iz časov ustanovitve in njen delokrog še močno razširiti. Izdajamo drage, luksuzno opremljene knjige, dostopne redkim izbrancem. Ne pomislimo pa, da bi se s primerno organizacijo in široko kulturno propagando lahko izdajala kvaliteta in od vseh nazornih skupin sprejemljiva dela v cenenih ljudskih izdajah! Prav tako bi morali izdajati brošure o naših narodnih, gospodarskih, socialnih, higienskih itd. problemih po 1 ali 2 din, ki bi jo lahko kupil tudi preprosti kmet. Naši javni in kulturni delavci bi morali dobiti možnost predavanja in tudi voljo do tega, za najširše kroge. Primorska, Koroška, Prekmurje in Slovenske gorice so problemi, ki jih ne poznajo prav niti naši izobraženci, poznati bi jih pa morali tudi preprosti človek. Slovenski kulturni propagandi bi morali služiti načrtno obsegalščici, radijska postaja v Ljubljani z nujno relejno postajo v Mariboru, osrednji pevski zbori, ki bi s svojimi gostovanji po deželi dajali pobude podeželskim zborom. Ljubljansko in mariborsko gledališče bi morali s primerno dotacijo in

z ustrežajočim repertoarjem redno gostovati ne samo v Celju in Ptuj, temveč tudi v Novem mestu, na Jesenicah, Murski Soboti itd. Slovencem je nujno potreben ljudski teater, ki bi dajal pobude vsem podeželskim odrom in ki bi gradil na tradiciji ljudske igre ter imel narodno vzgojen repertoar. Važno delo bi opravljali tudi recitacijski večeri naših književnikov, ki so ponekod pokazali mnogo uspehov. Tudi ljubljanski velesojem in »mariborski teden« bi morala poleg gospodarske in socialne propagande biti v službi naše kulturne propagande. V tem okviru bi se morale vršiti razstave, ki bi prikazovale gospodarske, socialne in kulturne razmere posebno ogroženih predelov, posredovale izdelke iz teh krajev itd. Slovenski kinematografi imajo danes številno publiko. Skrbeti moramo, da bodo imeli primeren repertoar in da odstranimo iz njih vse protislovensko in protislovensko. Pri narodno-obrambnem delu je mnogo storilo učiteljstvo in slov. akad. mladina. Omogočiti moramo, da bo to delo še uspešnejše.

ENOTEN VSENARODEN DELOVNI PROGRAM.

Da bo pa slovenska narodna obramba res načrtna, vsestranska in uspešna, si

moramo ustvariti skupen vsenarodni delovni organ, ki bo nadziral in koordiniral delo vseh slov. prosvet. nacionalnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih organizacij in ustanov ter dajal novih pobud v smislu potreb naše narodne obrambe. Narodno-obrambno delo pa bo uspešno samo tedaj, če bo združeno s prizadevanjem za gospodarsko in socialno izboljšanje. Preprosti človek mora začutiti, da brez narodne svobode tudi socialnega izboljšanja ne more biti. Pri narodno-obrambnem delu morajo sodelovati tudi različne stanovske in podobne organizacije kot delavski sindikati in kmetijske gospod. organizacije. Vsenarodni narodno-obrambni delovni organ mora izdelati širok program narodne propagande, ki bo obsegal vse naše javno udejstvovanje in vpregel vse narodne sile.

Le s sistematičnim delom bomo dosegli intenzivno gospodarsko in kulturno osamosvojitve. Le vsestranska in načrtna narodna vzgoja, zvezana z delom na socialnem izboljšanju, bo iz naših preprostih ljudi naredila trdno, zavestno, svojih pravic in dolžnosti do narodov se zavedajočo skupnost. To je tudi najboljša in edino uspešna vzgoja državne zvesti. —ič.

Zanimivosti

Priča življenja pred sto milijoni let

TITANOSAURUS — STVOR KAKOR POTUJOČA ŽIVA GORA.

Paleontologi Smithsonian instituta v Washingtonu sestavljajo okostje velikankega pravega zmaja Titanozavra, edinega zastopnika svoje vrste, ki so ga odkrili na ameriški celini. Pri pogledu na velikanke okamenela kosti, ki jih skrbno izsekavajo iz prastarega skalovja, si je mogoče s trohico fantazije predstaviti, kakšen je bil največji stvor, ki ga je kdaj nosila zemlja. Velikanski zmaj je meril 36 metrov. Od tega odpade približno 15 metrov samo na rep. Visok je bil nad 15 metrov, tehtal pa je okoli 20 ton, dvesto metrskih centov. Bil je torej resnična živa gora.

Ostanke edinega ameriškega Titanozavra je odkril lani dr. Charles W. Gilmore v Utahu. Najdba je bila za znanstveni svet do neke mere senzacionalna, kajti kamen, v katerem so se ohranili ostanki tega predstavitelja orjaških živali v pračasu zemeljske oble, spada k slojem, ki so nekaj milijonov let mlajši kakor oni iz časov, ko so po splošnem nazoru raziskovalcev poginili različni zavri. Razen tega je ameriški Titanosaurus močno podoben zastopnikom svoje vrste, katerih ostanke so našli v Indiji, na Madagaskarju, v Franciji in v Južni Ameriki. Medtem ko so se drugi predpotopni zmaji po nekaterih znakih sodeč, med seboj precej razlikovali, v kolikor so živeli po različ-

ni delih zemlje, so bili Titanozavri po vsem svetu enaki, v kolikor je doslej znano. To dejstvo, kakor tudi njihovo razširjenost po zemlji, je mogoče delno pojasniti samo s tem, da je bila v kredni dobi razvrstitev zemeljskih celin ter oceanov drugačna kakor danes, da so obstajali celinski mostovi, ki so pri poznejših geoloških prevratih izginiti. Orjaška živa bitja skoro brez možgan so bila tedaj gospodarji sveta kakor nobena poznejša vrsta stvarstva. In vendar so izumrli, ko je minila njihova doba, in danes je nemogoče reči, na čem. Nekateri učenjaki domnevajo, da so izumrli zaradi geoloških prevratov, drugi zopet, da orjaške živali niso mogle prenesti spremembe podnebja na koncu kredne dobe in da so jih uničile velike puščave, ki so tedaj začele nastajati in s tem potujoče žive gore niso mogle najti dovolj hrane.

BALZAC IN NJEGOVA PALICA

Balzac je imel palico s srebrnim držalom. Od časa do časa, kadar je bil v denarnih stiskah, je odnesel to palico v zastavljalnico. — Nekega dne je šel Balzac v gledališče in vzel s seboj svojo palico. »Prosim dvajset sujev«, mu pravi garderobierka in vzame palico. »Kaj? Dvajset sujev? Ali ste znoreli? Doslej sem vedno dobival po šest frankov!«

Vinski strokovnjaki

Anton Ingolič:

Nekoč me je povabil v svojo klet znani vinski trgovec in vinogradnik. Tam sem našel že večjo družbo znancev, ki ga z menoj vred radi tu in tam srknejo, a kar se tiče kakovosti vina, so še večji laiki ko jaz. Klet je bila prostorna, mogočni sodi so se vrstili na levi in desni. Eden izmed povabljenec je na glas vprašal: »Ali so vsi polni?«

Gospodar, velik in močan mož v najlepših letih, se je samo ljubeznivo nasmehnil neumestnemu vprašanju, toda oni ni razumel njegovega nasmeha, zato je stegnil roko in potrkal po sodu, da bi se sam prepričal, je-li poln ali ne. Vinogradnik, ki je takoj videl, s kom ima opravka, se je z zagonetnim nasmehom ustavil pri prvem sodu in potegnil iz njega pol šefar svetle tekočine. Razdelil nam je majhne, nalašč za poskušnjo pripravljene kozarce in nam jih napolnil komaj do četrtine. Nekaterim, ki so bili prvič na poskušnji, se je obraz kar podaljšal.

»Vina ima več ko sto polovnjakov, pa nam ga daje po žličkah! No, lepo se je začelo!« Vendar smo molče nagnili kozarce.

»No, gospodje, kakšno se vam zdi?« nas je vprašal gostitelj.

Meni se je zdela tekočina dobra, vendar sem iz opreznosti molčal nekateri povabljeni, ki so bili doma iz Kranjske, pa

so zagnali kot v en glas:

»Izvrstno je, gospod Grozd! Sijajno namizno vino!«

Drugi je hotel celo vedeti, da je rizling, in sicer haloški rizling, nekdo pa se je nagibal prepričanju, da bo beli burgundec, ki ga sicer še ni pil, a po opisu bi mu naj bil najbolj podoben. Nazadnje smo se zedinili, da bi ga bilo treba poskusiti vsaj še četrtinko kozarca, a te misli si ni upal nihče izreči, ker se nam je zdelo, da mora biti gostitelj sila skop, da nam ni nalil kozarcev do roba. Končno nas je rešil najhujšega sam gostitelj.

»Gospodje, ne eno in ne drugo,« je razsodil, »to je bila pristna pijača iz haloških tepk!«

Poparjeni smo obstali s svojimi praznimi kozarci v rokah. Torej, ne vino, marveč navaden hruškovec! In nekateri med nami so se včasih celo ustili, da so vinski strokovnjaki!

Medtem nam je gostitelj že nalil kozarce s tekočino, ki jo je potegnil iz drugega sode, tudi zdaj ne več kakor četrtino.

»No, in kaj pravite k temu, gospodje?« nas je bičal vinogradnik z očitnim veseljem.

Zdaj si ni upal nihče z besedo na dan. Nekaterim se je zdela pijača boljše kot prva, drugim pa spet slabša. Nazadnje se je le ojunčil nekdo:

»Ni slab jabolčnik, a hruškovec je bil boljši!«

Zdaj je gostitelj skoraj bruhnil v semh.

»Ne, gospodje, to je vino, pravo haloško vino, v katerem so zmešane razne žlahtne sorte!«

Zdaj ni preostajalo nič drugega, kakor molčati in piti. Ko je potegnil iz tretjega sode, pa nas je rešil negotovosti:

»Tudi to je vino, v vseh teh sodih sploh ni drugega kakor vino!«

No, vsaj te velike skrbi je bil vsak rešen! Da bi nam pa olajšal skrb in orientacijo, nam je vselej povedal, katerega pijemo.

»Zdaj smo v Spodnjih Haložah!« nam je razlagal pri desetem ali enajstem sodu, »muškatni silvanec pijemo. Letos ga je bilo sicer malo, a je zaradi tega boljši!«

V vsakim kozarcem smo postajali večji strokovnjaki. Kakor nam je gostitelj opisal vino, tako smo okušali, posebno njegovo moč. Sodi so se nam zdeli bolj okrogli kakor prej in so nas ljubeznivo vabili. V kleti je postalo glasno in živahno. Vsakdo je hotel dati duška svoji dobri volji.

Ko smo bili pri dvajsetem ali tridesetem sodu, se nismo več pritoževali, tudi nismo ločili več posameznih vrst, vino je bilo podobno vinu, kvečjemu, da je bilo vsako nadaljnje močnejše. Smehljali smo se svoji začetni zablodi, še bolj se nam je smejal gospodar. Da bi nam dal oddiha, nam je pripovedoval zgodbe, kako so se ga pri njem navlekli razni imenitni ljudje. Seveda smo mi bili prepričani, da se bomo bolj junaško odrezali kakor tisti zgodovinarji, arheologi in drugi velmožje, ki so

jih morali odpeljati kot snopje domov. Tako smo prispeli do poslednjega sode.

»To je moj najboljši,« nam je razlagal vinogradnik glasno, vendar ga je večina slišala le še kot skozi meglo. »Ima pa posebno zgodovino. Je namreč prvi in drugi obenem. Lansko leto je bil namreč na vinski razstavi! Nekaj dni prej pa sem ga prodal dva polovnjaka svojemu stalnemu odjemalcu, ki ga je potem tudi razstavil. Razume se, da se vino v nekaj dneh ni spremenilo in je bilo oboje popolnoma enako. Vendar je komisija vinskih strokovnjakov spoznala njegovo — to se pravi tudi moje — kot najboljšo na razstavi in mu dodelilo prvo nagrado, a meni, ki sem imel istega, pa drugo. Zato, gospodje, vas ni treba biti sram svoje zmote, kajti še strokovnjaki se često zmotijo. Tako lahko dobite to isto vino pod drugačnim imenom označeno kot s prvo nagrado, lahko pa ga dobite v prav isti gostilni tudi s temle imenom in označenega z drugo nagrado, to drugo je seveda tudi cenejše! Vidite, to so strokovnjaki!«

»Pa jih niste razkrinkali?« ga vprašam, hoteč, da v vsaki stvari zmaga pravica.

»Čemu neki?« se je nasmehnil. »Glavno sem vendar dosegel: moje vino je zmagalo. To dobro vem jaz, ve pa prav tako dobro moj dober odjemalec! Kaj hočem še več! Jaz rabim predvsem kupca, on pa vino, ki slovijo!«

Mal' položil dar domu na oltar

„Rosa smrti“

I V A N P O T R Č

Profesor dr. Leopold Berger je poljubil ženo, kakor je napravil to vsako jutro. Nato je zaklicala mati:

»Eli, atku se mudi!«

»Geranije zalivam, mama!« se je oglašila hčerka i pritekla v predsobo.

Profesor se je nasmehnil — vsaj obrazne poteze so se razpote gnile v nasmeh; kajti oči se za debelimi očali, ki so bile povrhu tega zasenčene z motnim steklom, niso prav nič videle. Dvignil je Eli ter jo poljubil na obe lici in na čelo. Nato je vzel aktovko in želel srečno. Na pragu mu je noga za trenutek zastala, ko da bi se hotel ustaviti in še kaj povedati, pa si je nazadnje premislil. Odsel je, ne da bi še enkrat pogledal nazaj. Vrata so se gluho zaprla za njim.

Eli je odhitela k svojim geranijam, žena pa je stopila v močev kabinet. Po izbi z enim oknom je bilo vse v čudovitem neredu: koščki papirjev so bili razstani po pisalni mizi, po stoli in po divanu. Formule in opazke: same črke in same številke.

»Ves je v delu,« je pomislila žena in mu oprostila, da je bil vso jutro in ob slovesu tako hladen, odsoten in proforski, kakor se je včasih izrazila. Proti jutru — vso noč je bedel — je prišel k njeni postelji in se je nalahno dotaknil. Predramil jo je. Opazovala ga je, kako krčevito si je mel roke ter ponovno in ponovno ustajal z njene postelje in napravil tistih svojih nekaj korakov po spalnici. Opomniti ga je morala, da Eli spi. On pa ji je govoril, naj le Eli spi, saj bo zdaj vseboljše, kmalu bo boljše. Še sama je zasanjala za njim. Odkritje, na katerem je visel leta in leta, se mu je torej posrečilo. Nobenega dvoma ni več. Samo kratek poskus se v laboratoriju. Vse te bede in malih razmer, v katerih živijo, bo konec. Veliko stvar je odkril. Država mu bo dala za njo milijone. Verjela mu je, ker mu je morala verjeti. Ta njegova velika stvar mora ostati tajnost, to pa zaradi državnih interesov. Ne bo več dolgo čas, ko bodo ti njegovi raztreseni papirji med redkimi in tajnimi listinami Velike države, ki bo postala prav zaradi njih ena največjih sil na svetu. Malo še, pa bodo z Eli v gorah, v Švici. Vozili se bodo po tistih jezerih, hodili po smrekovih gozdovih in poslušali šumenje slapov. Eli bo morala dobiti geranije, cele grede geranij, da jih bo zalivala. Njihovo življenje bo en sam praznik. Živeli bodo zase; kajti nihče ne bo nikoli zvedel, da je bil ta sušičast in malo dolginast profesor dr. Leopold Berger tisti človek, ki je odkril veliko stvar, ki je prav za prav napravila Veliko državo eno največjih sil na svetu.

Profesor dr. Leopold Berger je stal tačas skoraj negibno v svojem laboratoriju in opazoval. Pod velikim steklenim poveznikom je tekal napol obrit morski prašiček. Zrak pod poveznikom je bil povsem čist in svež, kakor kjer koli izven mesta v prosti naravi. Tu di prašiček je imel normalno temperaturo in bil zdrav. Profesor je iztegnil roko in odprl pipo na cevi, ki je vodila pod poveznik. Nevajene oči ne bi ničesar opazile, profesorjeve oči pa so skozi debela stekla videle, kako je začela sedati rahla rosa na neobriti del morskoga prašička. Ta prozorna rosa, to je bilo skrajna vse. Profesor je zaprl pipo.

Obenem se je razširil po laboratoriju vsiljiv vonj po geranijah. Profesor je segel po maski, ki je visela za njim in si jo nataknil. Za kratek čas se je sprehodil po laboratoriju in preiskal ozračje. Ni bilo sile, prav lahko bi delal brez maske.

Na obriti koži morskoga prašička pa so se pojavile skrajna povsem nedolžno rdečkaste lise, ko da bi prašičkova koža

zardevala. Čas poslej zanj ni več eksistiral. Vse se je razvijalo tako, kakor je predvideval in že na stotine krat zapisal po zapiskih.

»Rdeče lise... otekline... mehurji...« je govoril natihome sam zase.

Z jekleno šibo, ki je bila potisnjena skozi gumijast zamašek v poveznik se je dotaknil mehurčka na prašičkovi koži. Živalica je divje zacvilila.

»Otekline so boleče...« je dejal profesor in zapisal.

Prašiček se je obrisal s kosmato tace po očeh. Profesor je vedel, da si je hotel obrisati roso z oči, ki ga je začela žgati; vedel je pa tudi, da bo prašiček oslepel. Tudi to je zapisal. Živalica je začela glodati s smrčkom ob steklo in nekaj za tem dušiče kihati.

»Opekline v nosu... v sapniku se tvorijo membrane... pljučni otok...«

Prašiček se je še enkrat vzpel po steklu, se nato zaril v rob oboda, kakor da bi hotel priti do svežega zraka, še nekajkrat dušiče dihanil, se prevrgel in vztrepetal.

»Konec,« je dejal na kratko profesor in zapisal.

Zdaj je odprl drugo cev in uničil plin pod poveznikom. Odstranil je poveznik, si nataknil rokavice in začel razrezovati prašička. Dá, prav vse je bilo, kakor je predvideval.

Po opravljenem delu je postal in se zavedel. Eksperiment je uspel. Profesor je izpuštil iz se napol zavriskan glas, ki je izražal v samotnem laboratoriju glas neizrečenega veselja. Milijoni so bili toliko kakor gotovi. Doma sta ga čakali žena in mala Eli... čakalo jih je vse: Švica, hribi in življenje, ki bo poslej zanje en sam praznik...

V takem napol blaznem stvariteljskem veselju, je vzel drobno epruveto, jo nastavil k cevi in spustil plin v njo. Hermetično jo je zaprl in jo podprl proti oknu. Najmanjše sence ni bilo opaziti v njej. In vendar je pomenila ta prozornost zanj milijone.

Doma je ženi in hčerki z razsmejanim obrazom pokazal prozorno epruveto — milijone. Žena je opazila, da se zdaj smeji na njem tudi oči. Odpeljal jo je v sobo in ji govoril, ne o odkritju — tega se je ogibal kakor vedno, — ampak o njihovem bodočem življenju. To so bile velike reči.

Potem se je žena zravnila in vprašala: »Čutiš, kako dišijo Eline geranije?«

Profesor je dihanil vase, se iztrgal iz ženinega naročja in planil iz sobe.

V kuhinji je ležala Eli na tleh; nekajkrat je še dušiče zahropla, nato pa je obležala negibna. Ob njej so ležali drobci razbite epruvete.

Žena je dvignila Eli, jo začela potresati in poljubljati po rosnih lasih. Za trenutek se je divje in vprašujoče zadržala v moža. Na koščku epruvete je bila prilepljena etiketa z napisom: »Rosa smrti«.

Nadčloveško je zatuhila. V tem hipu je doumela njegovo strašno odkritje.

»Saj,« je dejal profesor dr. Leopold Berger in hotel povedati, da se za take izume edino zaslužijo milijoni v Veliki državi, a ji ni povedal. Ta trenutek se je čutil krivega pred ženo in — milijoni.

A samo trenutek, potlej se je prebudil v njem stvariteljski genij. Zrl je na ženo, ki je ležala na tleh in začel ponavljati kakor v laboratoriju:

»Otekline v nosu... mehurji v sapniku... dušiče hropenje... konec.«

Obenem je potegnil masko iz aktovke in si jo nadel. On mora ostati. Za Veliko državo! »Rosa smrti,« kakor je imenoval odkriti strupeni plin, bo orožje, s katerim bo Velika država zavajevala svet.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par: najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Dražbe, preklic, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpsati v pismo skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.499. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

JEDILNE IN SPALNE SOBE
sperane, politirane, pleskane ter kuhinjske, najmoderneje opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara Aleksandrova 48

JOS. TICHY IN DRUG
Konces elektrotehnično po djetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27—56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vrt gospodarskih objektov, zaloga motoriev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

2500 DIN
potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite na »Anosa«. Maribor. Orožnova. 91

USPEŠNA REKLAMA

Učinkoviti propagandni listi! Moderni prospekti! Vprašajte brez obvezno Aleksandrova 12, Telefon 25-34

IZ LASTNE PLETARNE
»Mako« perilo najhigijeničnejše za otroke dame in gospode izdeluje po meri tekom 6 ur, tudi v veliki izbiri. »Luna«, samo Glavni trg 24. 1323

POSTELJNO PERJE
v veliki izbiri od Din 8.— naprej v vsaki kvaliteti in ceni, kemično čiščeno, ravno, kar dospelo pri »Luna«. Maribor, samo Glavni trg 24. 1179

RADIO-APARATI
svetovnih znamk: Loewe, Mierva, Saba, Graetzer po najugodnejših pogojih pri Kleindienst & Posch, Maribor — Aleksandrova cesta 44. 1474

STAVBENO SLIKARSTVO IN SOBOSLIKARSTVO
izvršuje poceni in dobro Martin Sairan, Krekova ul. 16. 1840

POSTELJNE ODEJE.
posteljno perilo, pernice, zglavnike, madrace, koce, posteljno perje, puh, inleži najcenejše v specialni trgovini A. STUHEC. — Stolna ulica 5. 1147

SLIKE
za legitimacije in potne liste najbolje, najceneje in najhitreje: kje? Foto Kleser, Vetrinjska ul. 30, nasproti Grajskega kina. 1899

VEDNO V ZALOGI!
Prvovrstni premog, trdi in mehki, stavbeni, rezan les, poljičanski pesek, apno in cement. Po najnižjih dnevnic cenah. C. Kraser, Studenci. 2035

BUČNO OLIE
novo, iz letošnjega pridelka, nudi Oljarna, Taborška ul. 2051

KLOBUKE!
Športne in promenadne v veliki izbiri, kakor tudi športne čepice po brezkonkurenčnih cenah dobite pri Babošek Vladko, Maribor, Vetrinjska št. 5. Popravila pod garancijo sprejemam za 10—25 din. 2085

IZREDNA PRILIKA!
Vsled spremenjenih družinskih prilik se odda zelo ugodno popolnoma nov, še nerabljen ročni pletilni stroj. Pojasnila daje Zlata Kovačič, Praprotnikova 23. 2088

GOSTILNA »SLAVEC«
pri »Švicariji«, nad Tremi ribniki, najlepši izlet, dobra kuhinja, najboljša postrežba, dobra avto-cesta, 30 min. pešpot, osvetljena, topla jedila na telefon, naročilo, tel. 2098. Najtopleje se priporoča najemnica Laura Stoinscheg. 2095

ZNIZANA CENA!
Govedina samo 6—8 din v Studenci, mesarija Maks Šerbec. 2110

KONCERT!
Vsako soboto in nedeljo prvovrstna ciganska godba. — Sladki vinski mošt, Ljutomerčan — izborna kuhinja. Abonent se sprejemalo — pristni dalmašinec. Restavracija »Ljutomer«, Rotovski trg, Štibler. 2115

PRISTNO NOVO MUŠKAT VINO
se priporoča. Gostilna Mšscha, Stolna ul. 8. 2131

VINSKO TRGATEV
priredi v nedeljo, dne 23. t. m., v gostilni Felič, Tezno (pri kolodvoru) Prvo kolesarsko društvo tekstilnih delavcev v Mariboru. Začetek ob 15. uri. 2142

SALONSKA GARNITURA
zelo dobro ohranjena, obstoječa iz 1 okrogle mizice, klopi in dveh foteljev se prodaja. Ogleda se lahko vsak dan od 13. do 14. ure v Prešernovi ul. 34/1. 2155

VINSKA TRGATEV
Gasilske čete Zrkovci. V nedeljo, 23. okt., ob 15. uri v gostilni Sagadin (prej Sel). Čisti dobček je namenjen za gasilske in sanitetne potrebe. Vsi prijatelji dobrodelne ustanove vladno vabljene. Odbor. 2159

PREPRIČAJTE SE SAMI,
da prijetno je med nami. Najboljše vino bi pili, če v »Prešernovo klet« bi hodili. 2165

KADAR SI ZAŽELITE
pristine in dobre kapljice, tedaj obiščite restavracijo A. Senica. Tu dobite ne le izbrana vina, toči se tudi prvovrstni sladki vinski mošt: portugalec in rizling. Prepričajte se sami o kakovosti gostilne in tudi kuhinje. 2168

SPREJEMAM ABONENTE
na dobro tečno hrano, kosilo 7 din, večerja 5 din. Se priporoča restavracija »Narodni dom«. 2166

POHIŠTVO
in druga hišna oprema iz zapuščine rodbine notarija dr. Firbasa se prodaja od 9.—15. ure v Maistrovi ul. 5. 2169

DAMSKÉ TORBICE
denarnice, novi vzorci, velika izbira, pri Šterbal, Meliška 2, Trg svobode 6. 2171

FRIZER NA OTOKU
je na Glavnem trgu (preje prometna pisarna) otvoril damski in moški frizerski salon. Se priporoča cenj, damam in gospodom D. Drlićević. 2176

GOSTILNA PRI CELJANU.
Frankopanova 39. Danes zvečer pojedina domačih krvavic, pečeno in ocvrtih pišk. Sveže pivo, vrček 4 din, novi sladki mošt 8 din in staro ljutomersko vino. Priporoča se M. Karbentz. 2192

Stanovanje

ŠTIRISOBNO STANOVANJE
v III. nadstropju Scherbaumovega dvora se odda takoj v najem. Vprašati pri Mariborskem kreditnem zavodu, Maribor, Grajski trg 5. 2063

STANOVANJE
oddam, Soba, mala soba, kuhinja z vrtom. Studenci, Kralja Petra 10. 2081

Oddam veliko ali malo opremljeno, sončno **SOBO** Strossmajerjeva ul. 28-II. vrata 9. 2090

TRISOBNO STANOVANJE
s kopalnico in sobo za služkinjo, čisto in sončno, od 1. decembra, išče višji bančni uradnik. Ponudbe na upravo pod »Št. 400«. 2123

Lepo, suho **ENOSOBNO STANOVANJE**
se odda. Koseskega ul. 121, vprašati gospa Höchtl. 2130

DVA GOSPODA
se sprejemata na stanovanje in hrano. Mlinska 21/I. 2146

STANOVANJE IŠČEM.
soba in kuhinjo, za takoj ali s 1. decembrom. Grem tudi za hišnika, razumem centralno kurjenje in vsa manjša popravila v hiši. Žena je vajena vsemu ženskemu delu v hiši. Ponudbe na upravo pod »Hišnik«. 2170

SOSTANOVALCA
Vrbanova 4, vrata 1. 2172

Sprejemam na **HRANO in STANOVANJE**
pošteno gospodično ali dijakinjo takoj. Bevc, Ruška cesta 4. 2181

Soba odda

SOBO
oddam boljši gospodični. Koroska 10-I, Šober. 2098

Sporočamo tužno vest, da je preminul v 62. letu starosti gosp.

Ignacij Založnik

obratno-zadružni nadzornik, pomožni tajnik banske uprave, tajnik Gospodarskega predstojništva v Mariboru, tajnik Zavoda za pospeševanje obrti v Mariboru, častni član številnih obrtniških društev itd.

Od zaslužnega pokojnika se poslovimo v ponedeljek ob ¾ na 4. uro popoldne v mrtvašnici na Pobrežju, nakar ga popeljemo v graški krematorij, kjer bodo njegovi zemski ostanki upepeljeni.

Maribor, 22. oktobra 1938.

Zavod za pospeševanje obrti zbornice TOI v Ljubljani, poslovalnica v Mariboru ter Gospodarsko predstojništvo v Mariboru.

Radio

Nedelja, 23. oktobra. Ljubljana: 8 Radijski šramel, 10.30 Pevski in orkestralni koncert »Grafike«, 12 Kar želite, to dobite, 13.20 Opoldanski koncert, 17 Kmetijska ura, 19.50 Koncert, 21.30 Lahkih nog naokrog, 22.15 Narodne pesmi s harmoniko.

Ponedeljek, 24. oktobra. Ljubljana: 12 Instrumentalni solistični koncert, 13.20

Opoldanski koncert radijskega orkestra, 18.20 Koroške narodne, 20 Jubilejni simfonični koncert za 10 letnico ljubljanskega radia, 21.30 Samospevi in zbori, 22.15 Koncert na wurliških orglah.

»O slast!« poje neka ptička v našem srcu. »O veselje« odgovarja drugi ptič. Medtem pa sedi življenje kakor velikanška prežeča mačka, poslušajo petje in čaka. (B. Shaw.)

Sivane o'jeje

odeje iz ovčje volne
žimnate madrace
madrace z ovčjo volno
airik madrace
preproge (tepihe)
kokosove tekače
otomane
kauče

kupite najceneje pri izdelovalcu

E. Zelenka

Maribor

Ulica 10. oktobra 5

Lepo opremljeno
SOBICO
s 1. novembrom oddam. Koroškega ul. 35. 2087

SOBA IN KUHINJA
se odda mirni stranki. Pobrežje, Nasipna 27. 2094

LEPA MEBL. SOBA
s separ. vhodom se odda 1 ali 2 osebam s 1. novembrom. Tudi z dobro hrano. Gospodarska 15. 2124

SOBA IN KUHINJA
se oddata na mirno stranko s 15. novembrom. Sokolska 39, Studenci. 2128

SONČNA SOBA
s posebnim vhodom se takoj odda. Steinberger, Maribor, Krčevina. Aleksandrova 7. 2160

SOBO.
opremljeno, oddam za eno ali dve osebi. Slovenska 24 — pritličje. — Tudi z oskrbo. 2186

SOBA s ŠTEDILNIKOM
s odda. Vprašati: Tržaška 1, bufet Šramel. 2188

Oddam
KABINET
s prostim vhodom. Koseskega 41. 2189

Sprejme se
SOSTANOVALKA.
Koroška 67. 2204

Sobo išče

Išče se
VELIKA SOBA.
prazna s sep. vhodom. Naslov v upravi. 2167

IŠČE SE SOBA
za enega ali dva gospoda v bližini Kadetnic za 1. XI. Ponudbe na upravo pod »Soba« 2174

Službo dobi

IŠČEMO
zanesljive osebe, tudi ženske, ki imajo večje poznanje v raznih stanovitih, podjetnih in odločnih, za obisk po hišah in lokalih. Ponudbe pod šifro »Lep zaslužek« na upravo »Večernika«. 2071

FRIZERSKA VAJENKA
se sprejme. Naslov v upravi. 2116

Sprejem pridno, mlado
DEKLE.
ki zna kuhati. Vprašati: Večernjska 13. 2178

HLAPEC.
pošten in delaven dobi službo pri Josipu in Mariji Nekrep. Smetanova 59, Maribor. — Plača 200 din. 2196

SLUŽKINJA.
katera zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, se sprejme. Naslov v upravi lista. 2201

AKVIZITERJE
za domačo zavarovalnico išče mo. Ugodna priložnost tudi za vpokojence. Ponudbe na upravo pod šifro: »Sigurna eksistenca«. 2203

Službo išče

ZA TRGOVSKEGA SLUGO
ali kaj sličnega gre fant, vojašine prost, z lastnim kolegom, Naslov v upravi. 2089

Pošteno in pridno
DEKLE
išče službo čez zimo (do meseca maja), samostojno kuha in razume vsa hišna dela. Ponudbe na upravo pod »Samostojna«. 2120

Prodaj

KNJIGOVODSKI SERVIS
NOVO!

Redno toda poceni in sodobno knjiženje vam izvrši samo

EKONOMIST, računovodski biro
Aleksandrova 12 — Tel. 25-24

Ugodno prodaj
NOVO ENONADSTROPNO HIŠO

z gostilno na prometnem kraju na Ptujski cesti, 15 min. od žel. postaje Tezno, z letnim donosom 20.000 din. Poizve se pri Mesiček. Tržaška c. 5, Maribor. 2117

Prodaj ugodno skoraj novo
MOSKO KOLO
Betnavska c. 54. 2119

Prodaj **motorno kolo** NSU, 250 ccm. Telefon 2469. 2143

Prodaj lepo sončno
PARCELO
tik kolodvora v Hočah. Poizve se v Mlinski 10. na dvorišču. 2151

KONCERTNE CITRE
naprodaj. Počehova 18, Kosaški. 2153

PISALNA MIZA.
skoro nova, pol amerik. iz trdega, temnega lesa, 9 predalov na 1 ključ, se ugodno prodaj. Na ogled v Prešernovi ul. 34/I. Vsak dan od 13. do 14. ure. 2156

RADIO APARAT
znamke Telefunken, krasen, velik, s posebnim zvočnikom, uporaben tudi za večje lokale, gostilne itd. se poceni prodaj. Ogleda se lahko v Prešernovi ul. 34/I vsak dan od 13. do 14. ure. 2157

DVOSTANOVANJSKA HIŠA
za 40.000 din naprodaj. Tezno, Cankarjeva 15, pri postaji. 2113

TOVARNIŠKO POSLOPJE
10 minut od Glavnega trga prodaj. Ponudbe na upravo pod »Maribor 13«. 2175

STAVBIŠČE
pri glavni cesti v Studenci, 3000 kv. metrov po 10 din — parcelirano po 14 din. — Vprašati: Stritarjeva 30 — Studenci. 2185

NOVA HIŠA na TEZNEM
za 12.000 din na prodaj. — Vprašati: Maribor, Tržaška cesta 18, Robinšak. 2193

Radi selive prodaj
ENODRUŽINSKO HIŠO.
Zraven avtobusne postaje — gostilna Pulko, Viktor Parmo va ulica 21, Tezno, Maribor. 2194

POHIŠTVO
za vsak okus izdelujem po naročilu. Prodaj fino ohranjeno

OREHOVO SPALNICO.
»EFKA«, Frančiškanska 12. 2195

Posest

NOVOZGRADBA.
3 sobe, kuhinja, vrt, v mestu 22.000 in majhni obroki. Lepa novogradba, 5 stanovanj, vrt, 120.000. Lepo posestvo, 8 orolov, hiša, 4 sobe, kuhinja, 60.000. Gostilna s prekaljevalnico, 2 orala zemlje, din 85.000. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka 28. 2161

ZA DIN 220.000.— PRODAJ
lepo preurejeno 4 stanovanjsko hišo, 3 minute od Glavnega trga, letni donos din 21.360. V hiši 4 kuhinje, 6 sob, pritlikline, lepi vrt in stavbišče. Ponudbe na upravo lista pod »150.000 gotovine«. 2161

Cenena in aromatična turška kava

„Kajmaklija“:

Doza

Čeif

din 10-

fino zmlete mešanice

Dobi se pri

Ivanu Lahu

specerija, koloniale

1928 Maribor, Glavni trg

MARIBORSKA TISKARNA D. D.

VODILNO TISKARSKO PODJETJE SEVERNE SLOVENIJE
POSTREZEMO HITRO, DOBRO IN PO NIZKIH CENAH

TELEFON 25-67, 25-68, 25-69

MARIBOR
KOPALIŠKA ULICA 6

Upokojenka odda lepo opremljeno separirano
SOBO
s kopalnico blizu kolodvora boljšemu gospodu 45 do 58 let. Naslov pod »Stalno«. 2127

Oddam opremljeno
SOBO
z dvema posteljama. Vojašniški trg 2/I. 2129

SOLIDNA GOSPODIČNA
se sprejme na stanovanje kot sostanovalka. Židovska 12/I. 2132

SOBO
z dvema posteljama oddam. Betnavska c. 48. 2133

Za oficirja primerna
OPREMLJENA SOBA.
kopalnica in terasa. se odda v Betnavski 48. Vprašati v Stolni ul. 1. Kocpek. 2134

Oddam lepo opremljeno
SOBO
s 1. novembrom. Koseskega ulica 37. 2139

3 LEPE VELIKE SOBE.
prikladne za pisarno oziroma za zobozdravnika, se oddajo na Aleksandrovi cesti. Poizve se v upravi. 2140

OPREMLJENA SOBICA
se odda. Magdalenska ul. 56. 2141

Prostorno separirano
MEBLIRANO SOBO
v bližini gl. kolodvora iščem za takoj. Naslov pustiti v upravi. 2144

MALO SOBO IN KUHINJO
oddam s 1. nov. 1938 v Meljski c. 58. Istotam oddam veliko stanovanjsko sobo. 2152

OPREMLJENA SOBA
za boljšega železničarja pri samostojni penzionistini se odda. Betnavska 18/II. 2162

Oddam
OPREMLJENO SOBO
Trdinova 2. Melje. 2163

SOBO s ŠTEDILNIKOM
oddam. Zrkovska cesta 8. — Pobrežje. 2177

PISARNIŠKEGA VODJO.
prvovrstno moč, zmožnega samostojne korespondence in vseh pisarniških del v industrijskem podjetju iščemo. Ponudbe z natančnim osebnim opisom in navedbo dosedanjih služb in referenc poslati pod »Stalna, dobra služba« na upravo lista. 2099

PENZIONISTI.
agilni, zgovorni in zanesljivi, ki so imeli veliko opravka z ljudmi, lahko dobe lepo dnevno postransko zaposlitev z obiskovanjem strank. Ponudbe pod šifro »Dober zaslužek« na upravo »Večernika«. 2072

Iščem pridno, pošteno in mlado

DEKLE
ki je važno gospodinjstva in šivanja. Prednost imajo velike in čedne postavbe. Völker, Večernjska 5, Maribor. 2105

UČENCAI-(KO)
za trgovino z meš. blagom sprejemem. Pogoji s srednji šoli. Vprašati Maribor, Pobreška 46. 2102

ŠIVILJE
za moško perilo sprejme takoj Konfekcija perila L. Verdnik. Ruška c. 2. 2121

TRGOVSKI VAJENEC
se sprejme v trgovini Mer-nig. Ptujška 1. 2135

VAJENKA
se sprejme. Specerjska trgovina, Cvetlična 29. 2138

MIZARJI ZA POHIŠTVO IN STAVBE
se takoj sprejmejo. Ponudbe pisмено pod »Dobra moč« na upravo lista. 2145

MLAD SOFER.
zmožen popravila in kavicje in ki bi pomagal tudi v trgovini, se sprejme. Ruše 21. 2179

SLUŽKINJA ZA VSE.
ki zna samostojno dobro kuhati, je zelo čista in poštena, z letnimi izpričevanji, se sprejme v dobro službo. Naslov v upravi »Večernika«. 2191

Radi odpotovanja takoj prodaj
MALI TOVORNI AVTO
znamke »Opel«, nosilnost 750 kg, cena din 12.000. Informacije da P. Pečnik, spedicija v Ptuj. 2066

SPALNICO
in kuhinjo ter razno drugo pohištvo prodaj skladiščnik, Meljska c. 29. 2091

LEPO PISALNO MIZO.
zelo poceni prodaj. Aleksandrova c. 12, na dvorišču I. nadstr. 2122

4 DOBRE VIOLINE
ugodno prodaj. — Gostilna »Framska kapljica«, Mlinska ul. 15, tudi moderni globoki otroški voziček. 2137

Poceni na prodaj
VISEČA IZLOŽBA
Istotam se sprejemajo abonenti na domačo hrano. Naslov v upravi. 2154

PRODAJ VLOGO
»Okrajne posojilnice v Ormožu, ca 20.000 din, najboljšemu ponudniku. Donose pod »Sigurnost«, poštno ležeče — Ljutomer. 2180

Prodaj
NOVO DRUŽINSKO HIŠO
z velikim vrtom po nizki ceni. D. M. Brezje št. 94. 2187

PEČ ZA KURJENJE Z ŽAGOVINO
se prodaj. Trubarjeva 9. 2190

LEPO POSESTVO SE RAZKOSA

ali prodaj celo iz proste roke dne 30. oktobra 1938 ob 14. uri. Medved, Dobrenje, Pesnica pri Mariboru. 2083

HIŠA
enostanovanjska, se prodaj ali da v najem. Zg. Radvanje, Gozdna ul. 13. 2173

Sprejem

Kupim

KUPIM HIŠO
v Mariboru, solidno, z več lepimi stanovanji, čim bližje središča in s 5—8% donosom. Ponudbe pod »Resen kupec« na upravo lista. 2084

BOTOT

Njegovi sedanji proizvodi

VODA ZA USTA
KREMA ZA ZOBE

Krema za zobe v tušah:
rožnata — nepenasta
bela — penasta
Novost št. 407

Izdatno nepenaste se sredstvo za snajenje zob

Umri nam je naš nadvse ljubljani soprog, očka, svak, stric, gospod

Nace Založnik

obratno-zadružni nadzornik, rez. peš. kapetan I. kl.

danes 21. oktobra v 63 letu starosti, previden z vsemi tolažili sv. vere Poslovili se homo od nepozabnega dragega v ponedeljek 24. oktobra 1938 ob 15.45. uri na pokopališču na Pobrežju, od koder bo prepeljan na vpepelitev.

Maribor — Vitanje — Gornji grad, 21. oktobra 1938.

Zaluzoči rodbini

Založnik - dr. Mejak

Kapital

INVESTICIJO KAPITALA

v razne industrije, obrti, zgradbe in različne posle vam izvede specialni biro

EKONOMIST, Aleksandrova 12
Telefon 25-34

V najem

ZEMLJIŠČE
vzemem 5 let v najem. Ponudbe pod »Drevesnica« na upravo. 2118

Lokal

TRGOVSKI LOKAL
s specerjsko opravo ali brez nje, oddam takoj. Stritarjeva ul. 5. 2024

Pouk

ANGLEŠKI POUK
Miss Oxley, Krekova 18, se vrne koncem oktobra. 1744

Zgubljeno

Zgubil se je
KRIŽEC.
s pravo perlo in dragocenim lila kamnom obložen (emestist), od Aleksandrove ceste 19 do Koroške ceste 34. — Najditelj naj ga odda proti lepi nagradi v salonu »Dragica«, Aleksandrova cesta. 2202

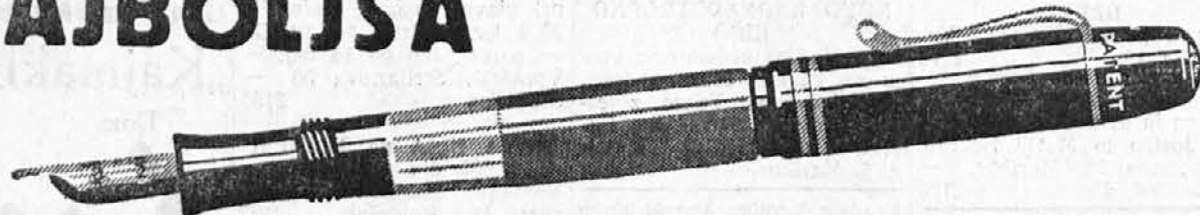
Dopisi

MEHANIČ.
obrtnik, 39 let star, si želi dopisovati z mlado ženo, preproste narave, lepota postranska stvar, namen ženitev. Cenjene dopise na upravo lista pod »Popolnoma sam«. 2093

Znanja želi

MLADENKA.
trgovsko izobražena, želi poznanstva z dobronamernim gospodom. Dopise na upravo pod »Osamljena«. 2164

NAJBOLJŠA

NALIVNA PERESA

Ivan Karbentz - Maribor - Gosposka ulica 3 Telefon 26-42

Svetovne dogodke

z a s l e d u j t e s

Sachsenwerk - Olympia - radio s kino skalo

Značilnosti aparatov so:

krasen, naraven zvok,
popolno izenačenje jedinga,
sigurni sprejem kratkovalovnih postaj,
kino-skala in magično oko,
arhitektonsko dovršena zunanja oprema,
izvrstna reprodukcija gramofonskih plošč,
možnost priklopitve drugih zvočnikov.

Radio Maribor

Glavni trg 1 - Telefon int. 26-48

Radiotrgovina in radiolaboratorij. Zaloga vseh v radiofonijo spadajočih aparatov in njih sestavnih delov. Prodaja na obroke. Zamenjava zastarelih aparatov.

Lepe, čiste, na novo preurejene, moderne

tajske sobe

v prenovljenem hotelu

Al. Majcen, Pragerska

(pri kolodvoru)

Cene od din 15.- do 20.- z eno posteljo in din 30.- do 40.- z dvema posteljama

Mal' položi dar domu na oltar!

Ročna dela

prtički
blazine
tekači
miljeji
namizni prti
gobelin, kelim
vezenje v barvah
novo dospel pri

C. BÜDEFELDT

MARIBOR 2136
Gosposka ulica

Prvi in največji mariborski klavirski salon

M. Bäuerle
Maribor, Gosposka 56
priredi

oktobrski teden

Vsi v oktobru najeti klavirji pridejo v last najemnika, če doseže najemnina višino cene. Pri nakupu 100% popusta.

Umetno mizarstvo
Ivan Paitz
Maribor, Taborska ul 14

Nagrobne svetilke!

poceni v železnini
Andrašič - MARIBOR

Dražestno blago za zimske dečve

Novi vzorci dospel pri
Tekstilani Büdefeldt
Maribor, Gosposka ul. 14

Realitetni biro

TRIGLAV

Aleksandrova 12 - Tel. 25-34

Travniki 11 orolov, pri mestu, din 160.000.

Dvostanovna hiša v pritličju lokal, prometna točka din 210.000.

Novogradnja dve stanovanji, 400 m² vrta, din 85.000.

Posestvo 9 orolov, njive, sadonosnik, travnik, din 52.000.

Novozidana hiša šest stanovanj, promet. kraj din 72.000

Krasni lokali, primerni za velezalogo in industrijo na razpolago sredi mesta.

V nakup stanovanjske hiše v mestu se vložijo takoj din 200 do 400.000.

Pojasnili po prednjih in številnih drugih objektih brezplačno!

Potnika

za Stajersko, ki potuje s svojim avtom, išče tovarna mila. Obširne ponudbe na stavijo le agilni, pri grozistih in detalistih v mestu in na deželi dobro uvedeni potniki pod šifro „Milo“ na upravo lista.

Sedaj

najcenejša

čistilnica,
likalnica,
popravljalnica

ženskih in moških oblek,
kostumov, plaščev i. t. d

Langusova ulica 5

2092 (vogal Vojašniški trg)

Flaneli za perilo

v čednih vzorcih pri

Tekstilani Büdefeldt

Maribor, Gosposka ul. 14

SIRITE »VEČERNIK«!

Naše novo

volneno in svilen blago za jesen

je zopet nekaj posebnega v okusu in kvaliteti
Oglejte si našo zalogo, ker je to v Vašem lastnem interesu

Tekstilani Büdefeldt - Maribor 14
Gosposka

IX I 3223/38-8

Dražbeni oklic

Dne 6. decembra 1938 ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: RAZVANJE vl. št. 589, 590

Cenilna vrednost: din 44.325.-

Najmanjši ponudek: din 29.550.-

Vadij znaša: din 4.433.-

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 4. oktobra 1938.

IX. I. 2273/38-7

Dražbeni oklic

Dne 28. novembra 1938 ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: LIMBUS vl. št. a) 15, b) 135, c) 139

Cenilna vrednost: ad a) din 17.763.-

ad b) din 32.013.-

ad c) din 28.071.-

Vrednost pritliklin: din 870.- kakor je navedena v cenilni vrednosti zemljišča

Najmanjši ponudek: ad a) din 11.842.-

ad b) din 21.942.-

ad c) din 18.714.-

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 21. septembra 1938.

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na ogri Gosposke - Slovenske ulice

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna nalozba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri Južnoštajerska hranilnica